

ინგლისური
ენა

12

New Wave

მასწავლებლის წიგნი

ლია გოქსაძე
თამარ ფალავა

კონსულტანტი ბრიტანეთის საბჭო

 ოცდამეერთე

შინაარსი

რეკომენდებულია ეროვნული სასწავლო გეგმებისა და შეფასების ცენტრის მიერ.
სახელმძღვანელომ წარმატებით გაიარა პილოტირება საქართველოს სკოლებში.

ინგლისური ენის მე-12 კლასის სახელმძღვანელო
New Wave
მასწავლებლის წიგნი
ლია გოქსაძე, თამარ ფალავა

კონსულტანტი ბრიტანეთის საბჭო

დიზაინი: გიორგი ტაბლიაშვილი

სახელმძღვანელოს შემადგენელი ნაწილები:

1. მოსწავლის წიგნი
2. სავარჯიშოების კრებული
3. ტესტები
4. მასწავლებლის წიგნი
5. 1 კომპაქტ დისკი/აუდიოკასეტა

საავტორო უფლება ტექსტზე © 2008 ლია გოქსაძე, თამარ ფალავა
საავტორო უფლება SOFT EJECT-ის სიმღერებზე დაცულია

ყველა უფლება დაცულია
პირველი გამოცემა 2008

ISBN 99940-977-3-9

გამომცემლობა "ოცდამეერთე"
ტელეფონი 877 742146 /152146
www.bukia21st.ge

შესავალი	4
შესატყვისობა ეროვნულ სასწავლო გეგმასთან	5
შინაარსისა და მიზნების რუკა	5
კომენტარები მოსწავლის წიგნთან დაკავშირებით	7
სასწავლო მასალის წარდგენის ფაზები	9
გაკვეთილის დაგეგმვა	10
სანიმუშო გაკვეთილის სცენარი	11
შეფასების ფორმები და რეკომენდაციები	12
საკონტროლოების და ტესტების ნიმუშები	14
დანართი I: XII კლასის ინგლისური ენის სტანდარტი	16
მოსწავლის წიგნის სავარჯიშოების პასუხები და წანაწერები	22
ტესტების პასუხები	40

შესავალი

სახელმძღვანელოს დანიშნულებაა მე-12 კლასის მოსწავლეებს მისცეს ინგლისური ენის ის ცოდნა და განუვითაროს ინგლისური ენის პრაქტიკული გამოყენების ის უნარ-წყვეები, რომლებსაც **ეროვნული სასწავლო გეგმა** მოითხოვს. ამ ძირითად მოთხოვნას ეფუძნება სახელმძღვანელოს კონკრეტული დანიშნულება - კომუნიკაციური და ინტერაქტიული მეთოდის გამოყენებით მე-12 კლასის მოსწავლეებში ინგლისურ ენაზე კითხვის, მოსმენის, წერის და ლაპარაკის პრაქტიკული უნარ-წყვეების განვითარება. გრამატიკის საკითხების და ლექსიკური ერთეულების სწავლა და სწავლება ხდება ასევე პრაქტიკული უნარ-წყვეების განვითარების ფონზე და მათთან ერთად.

ინგლისურ ენას დღევანდელ მსოფლიოში განსაკუთრებული როლი და მნიშვნელობა აქვს. მას იყენებენ სრულიად განსხვავებული ისტორიის, კულტურის, ასაკის და რელიგიის ადამიანები. ინგლისური საერთაშორისო შეხვედრების, კონფერენციების, ინტერნეტის ენაა. ინგლისური ენის ცოდნა აახლოებს სხვადასხვა ეროვნების მილიონობით ადამიანს და შესაძლებელს ხდის მათ შორის კომუნიკაციას. ჭვენი სახელმძღვანელოს მეთოდის და თემატიკა ამ ფაქტორსაც ითვალისწინებს და მასალას ხშირად კულტურათა დიალოგის ჩრილში მიანვდის მოსწავლეებს.

სახელმძღვანელოს კომპონენტებია:

1. მოსწავლის წიგნი (Student's Book)
2. სავარჯიშოების კრებული (Workbook)
3. ტესტების კრებული (Tests)
4. მასწავლებლის წიგნი (Teacher's Book)
5. 1 კომპაქტ დისკი/აუდიოკასეტა

სახელმძღვანელოში წარმოდგენილი მასალა სირთულის დონის მიხედვით შეესაბამება ევროსაბჭოს უცხოური ენების კომისიის მიერ დადგენილი B1-ის და კემბრიჯის უნივერსიტეტის PET-ის დონეს (Pre-intermediate). სახელმძღვანელო როგორც სტრუქტურის, ისე სირთულის მიხედვით ლოგიკურად აგრძელებს მე-10 და მე-11 კლასების New Wave -ის სერიის სახელმძღვანელოებში მოცემულ მასალას.

მოსწავლის წიგნი სახელმძღვანელოს ძირითადი შემადგენელი ნაწილია. იგი შედგება 24 გაკვეთილისაგან (Unit). ერთი გაკვეთილი მოიცავს ოთხ გვერდს. გაკვეთილის სტრუქტურა და სასწავლო მასალის მიმდევრობა შემდეგია: ტექსტი, ლექსიკური სავარჯიშოები, მოსმენის სავარჯიშოები, გრამატიკა, ლაპარაკის აქტივობა და წერიტი დავლება. გაკვეთილს კრავს ერთი საერთო თემატიკა, ლექსიკა და გრამატიკა. ყოველ გაკვეთილში 10-12 სავარჯიშოა. მოსწავლეები ვარჯიშობენ როგორც ენის სისტემებზე (გრამატიკა, ლექსიკა), ისე ენობივ უნარ-წყვეებზე (კითხვა, მოსმენა, ლაპარაკი, წერა). ყოველ ოთხ გაკვეთილს მოსდევს გამეორების გაკვეთილი (Revision Unit). მოსწავლეს ეძლევა საშუალება გაიმეოროს წინა ოთხი გაკვეთილის მასალა და გაიმყაროს ცოდნა. მოსწავლის წიგნის ბოლოს მოცემულია არანესიერი ზმნების სია და ინგლისურ-ქართული ლექსიკონი (Wordlist). **სასურველია, რომ მოსწავლეებმა სავარჯიშოები გადაინერონ რვეულებში და ისე იმუშაონ.** ეს სახელმძღვანელოსაც დაზოგავს და მოსწავლეებს წერის უფრო მეტ პრაქტიკასაც მისცემს.

სავარჯიშოების კრებული, მოსწავლის წიგნის მსგავსად, შედგება 24 გაკვეთილისგან. გაკვეთილში მოცემული სავარჯიშოები და აქტივობები მოსწავლის წიგნის შესაბამის გაკვეთილში მოცემული მასალის შესატყვისია და გამოიყენება საშინაო დავალებებისთვის, დამოუკიდებელი მუშაობისთვის, ცოდნისა და ენობრივი უნარ-წყვეების განმტკიცებისთვის. ერთი გაკვეთილის მასალა მოიცავს ორ გვერდს. სავარჯიშოების კრებულის ყოველ ოთხ გაკვეთილს მოსდევს თვითშეფასების კითხვარები (**self-ssessment**), რომლებიც სავარჯიშოების კრებულის ბოლოშია მოთავსებული. კითხვარს მოსწავლეები დამოუკიდებლად პასუხობენ, შედეგებით კი - განსაზღვრვენ, თუ რა ცოდნას მიაღწიეს, რა უჭირთ ან რა იციან. თვითშეფასების კითხვარის სისტემატური გამოყენება და შედეგის მასწავლებელთან ერთად განხილვა მოსწავლეს სწავლის სწავლის უნარს უვითარებს და წინსვლის სტიმულს აძლევს. კრებულის ბოლოს მოცემულია სავარჯიშოების პასუხები. სასურველია, რომ მოსწავლეებმა სავარჯიშოებზე პასუხები თვითონ გადაამოწმონ და შედეგებზე ერთად იმსჯელონ გაკვეთილის დროს.

ტესტების კრებული შედგება 6 ტესტისგან. თითოეული ტესტი მოსწავლის ცოდნის ეტაპობრივი შემოწმებისთვის არის გათვალისწინებული (4 გაკვეთილი + ტესტი). ტესტები აგებულია მოსწავლის წიგნის შესაბამისი გაკვეთილების მასალაზე. ტესტები გამოიყენება განვლილი მასალის ათვისების ხარისხის დადგენის მიზნით (“საკონტროლო წერების” ალტერნატივა). ტესტების კრებული ინახება მასწავლებელთან და მოსწავლეებს ეძლევათ მხოლოდ ტესტის წერის დროს. ტესტების შედეგები მოწმდება უნიფიცირებული პასუხების სქემის (Answer keys) მიხედვით. შესაძლებლად მიგვაწვინია ისიც, რომ

ტესტები თვითშეფასებისთვისაც გამოიყენებოდეს: მოსწავლე, და არა მასწავლებელი, ამოწმებს საკუთარ ნამუშევარს მოცემული პასუხებთან და ინერს ქულას. მუშაობის ასეთი სისტემა საშუალებას იძლევა, რომ მოსწავლემ თანატოლებთან ან მასწავლებელთან ერთად იმსჯელოს მიღწეულ შედეგებზე და იმაზე, თუ რაში დაუშვა შეცდომა და რაში უნდა იმეცადინოს, რომ მომავალში უკეთეს შედეგს მიაღწიოს. ტესტებში მოცემული გრამატიკული და ლექსიკური სავარჯიშოები ენობრივი უნარ-წყვეების განვითარებას უწყობს ხელს. ეს პასუხობს თანამედროვე კომუნიკაციური მეთოდის მოთხოვნებს, რომლის მიხედვითაც ენობრივი ასპექტების (გრამატიკა, ლექსიკა, ფონეტიკა) სწავლა და სწავლება პრაქტიკული უნარ-წყვეების განვითარებას უნდა ემსახურებოდეს. სავარჯიშოების ტიპები მოსწავლის წიგნში მოცემულის მსგავსია. ეს მასწავლებელს გაუადვილებს დამატებითი სავარჯიშოების შექმნას მოსწავლეების დონის და მათი მოთხოვნების გათვალისწინებით.

მასწავლებლის წიგნი მოსწავლის წიგნის მეთოდური თანმხლებია. იგი მასწავლებელს ეხმარება განსაზღვროს როგორც მთელი სახელმძღვანელოს, ისე ცალკეული გაკვეთილის დანიშნულება და სტრუქტურა, მეთოდურად სწორად დაგეგმოს და ჭაატაროს გაკვეთილი, რაციონალურად გაანაწილოს გაკვეთილის დრო, მიმდინარე და შემაჯამებელი შეფასების დროს გამოიყენოს უნიფიცირებული კრიტერიუმები, რაშიც მას ამავე წიგნში მოცემული პასუხები და ჭანაწერების ტექსტები ეხმარება. ჭვენი რეკომენდაციაა, რომ ერთი გაკვეთილი (Unit) სავარჯიშოების კრებულის მასალის ჭათვლით 4 აკადემიურ საათში დაიფაროს. ასეთ შემთხვევაში მასალის ტრიმესტრული განაწილება შემდეგი იქნება:

I ტრიმესტრი (12 კვირა, 36 საათი): 1-8 Units + 1-2 Revisions + 1-2 Tests

II ტრიმესტრი (12 კვირა, 36 საათი): 9-16 Units + 3-4 Revisions + 3-4 Tests

III ტრიმესტრი (12 კვირა, 36 საათი): 17-24 Units + 5-6 Revisions + 5-6 (Final) Tests

შესაბამისად, მასალა იფარება 36 სასწავლო კვირის და - კვირაში 3 საათის ჭატარების შემთხვევაში - 108 საათის განმავლობაში. ეს მოქნილი სქემაა და მისი შეცვლა მასწავლებელს შეუძლია გამოყოფილი საათების და მოსწავლეების მიერ მასალის ათვისების ხარისხის გათვალისწინებით. მაგალითად, კვირაში ორი საათის შემთხვევაში მასალა იფარება 72 საათის განმავლობაში (36 კვირა x 2 საათი), რაც იმას ნიშნავს, რომ ერთი გაკვეთილი (Unit) სავარჯიშოების წიგნის ჭათვლით 3 საათში, ანუ კვირანახევარში შეიძლება დაიფაროს. საათების მოცემული განაწილება მხოლოდ რეკომენდაციის სახეს ატარებს.

თითოეული გაკვეთილი ისეა აგებული, რომ მოცემული სავარჯიშოებისა და აქტივობების საშუალებით ხდება როგორც ოთხივე ენობრივი უნარ-წყვეის განვითარება, ისე ენობრივი სისტემების სწავლება და/ან განმტკიცება. სახელმძღვანელოში გამოყენებული მეთოდისა ინდივიდუალურ, წყვილებად, მცირე და დიდ ჯგუფებად მუშაობას ითვალისწინებს და მიმართულია მოსწავლის ცოდნის აქტივიზაციისაკენ. ამას ხელს უწყობს ის, რომ თითოეული გაკვეთილი - მასში მოცემული ტექსტები, კითხვის, მოსმენისა და წერის სავარჯიშოები - ერთი საერთო თემის (მაგ. ლიტერატურა, თინეიჯერების ცხოვრება, ოჯახი, ადამიანის უფლებები) ქვეშ ერთიანდება. გაკვეთილის თემა სათაურშივეა ასახული. გაკვეთილების მოცულობა და სტრუქტურა ერთმანეთის მსგავსია. გაკვეთილი შედგება შემდეგი ნაწილებისგან: კითხვა, ლექსიკა, მოსმენა, გრამატიკა, ლაპარაკი და წერა. ვიმეორებთ, რომ სასურველია, მოსწავლეებმა მოსწავლის წიგნში მოცემული სავარჯიშოები რვეულებში გადაინერონ და ისე იმუშაონ. გაკვეთილის შემადგენელი ნაწილების და შესაბამისი სავარჯიშოების დეტალური აღწერა შემდეგია:

კითხვა (წაკითხულის გააზრება). გაკვეთილის ამ ნაწილში მოცემულია ტექსტი (მონათხრობი, განცხადება, რეკლამა, წერილი, დღიური, ტურისტული ცნობარი, ნაწყვეტი ლიტერატურული ნაწარმოებიდან, გამოცენილი ადამიანების ცხოვრება). ტექსტების თემატიკა მრავალფეროვანია: ახალგაზრდის სამყაროდან და ინტერესებიდან - მულტიკულტურულ რეალიებამდე. კითხვის სავარჯიშოები ამოწმებს და ავითარებს ტექსტიდან დეტალური (ფაქტობრივი) ინფორმაციის ამოკრების ან/და ძირითადი აზრის გაგების უნარს. სავარჯიშოების სახეებია: 1. კონტექსტიდან გამომდინარე გამოიცანი უცნობი სიტყვების მნიშვნელობა; 2. ტექსტს/აზრას მიუსადაგე შესაფერისი სათაური; 3. ამოიცანი ფაქტობრივი ინფორმაცია: დრო, თარიღი, ადგილი, პერსონაჟი; 4. გამოიცანი დებულება სწორია თუ მცდარი და ა.შ. გამოიყენება ასევე კითხვის წინარე (**pre-reading**) სავარჯიშოებიც, რომლებიც მოსწავლეს კითხვისთვის ამზადებს და გარკვეულწილად მოცემული ტექსტის კითხვის სტიმულს აძლევს (მაგ. იმსჯელეთ მოცემულ საკითხზე, უპასუხეთ შეკითხვებს და ა.შ.). ამავე სერიის წინა დონის სახელმძღვანელოებთან შედარებით **საიხლე** არის ის, რომ განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა ინგლისელ და ამერიკელ მწერლებს და მხატვრულ ლიტერატურას, ასევე მოსწავლეებში მხატვრული ლიტერატურის კითხვის უნარ-წყვეის განვითარებას. ამ სერიის სახელმძღვანელოში პირველად არის გამოყენებული ნაწყვეტები ლიტერატურული ნაწარმოებებიდან, ან მოკლე მოთხრობები (გაკვეთილები 8, 16, 24).

მოსმენა. გაკვეთილის ამ ნაწილში მოცემულია ტექსტის (მონათხრობი, სიტუაციური დიალოგი, ინტერვიუ, რეკლამა) ჭანაწერი. ჭანაწერების თემატიკა მრავალფეროვანია და მოიცავს ისეთ თემებს, როგორიცაა: ქართველი და სხვა ერების თინეიჯერების ცხოვრება და მათი ინტერესთა სფეროები; ცალკეული ქვეყნების

გეოგრაფია, ისტორია, ყოფა, კულტურა, ლიტერატურა და ა.შ. მოსმენის სავარჯიშოების წინაწერი გაკეთებულია ინგლისელების და ამერიკელების, ასევე ქართველების მიერ. მოსმენის სავარჯიშოები ამონებს და ავითარებს ტექსტიდან დეტალური ინფორმაციის ამოკრეფის ან/და ძირითადი აზრის გაგების უნარს. სავარჯიშოების სახეებია: 1. ამოიცანი ფაქტობრივი ინფორმაცია: პერსონაჟი, დრო, თარიღი, ადგილი; გამოიცანი დებულება სწორია თუ მცდარი; 3. უპასუხე შეკითხვებს; 4. დაასრულე აზრი. ზოგ შემთხვევაში გამოიყენება ასევე მოსმენის წინარე (**pre-listening**) სავარჯიშოებიც, რომლებიც მოსწავლეს წინაწერის მოსმენისთვის ამზადებს და, გარკვეულწილად, მოსმენის სტიმულს აძლევს (მაგ. ამოიცანი, მოცემული სიტყვებიდან რომელია გამოყენებული წინაწერში). უფრო ხშირად, ვიდრე ეს New Wave – ის წინა დონის სახელმძღვანელოებში იყო მოცემული, მოსმენის სავარჯიშოებში გამოყენებულია ინგლისურენოვანი სიმღერები. ვფიქრობთ, რომ ამგვარი სახის მოსმენის სავარჯიშოებს ახალგაზრდები განსაკუთრებული ხალისით შეასრულებენ. დაუშვებელია მოსმენის სავარჯიშოების უგულვებელყოფა. იმ შემთხვევაში, როდესაც მოსწავლემ არ აქვს მაგნიტოფონის გამოყენების საშუალება, იგი ვალდებულია ან თვითონ წაიკითხოს წინაწერი, ან წააკითხოს იგი იმ მოსწავლეს, რომელსაც კარგი გამოთქმა და დიქცია აქვს.

ლაპარაკი. გაკვეთილის ამ ნაწილში მოცემული სავარჯიშოები ითვალისწინებს მოსწავლის მონაწილეობას რეალურ ან სიმულაციურ სიტუაციებში (**role play**). მოსწავლეები მუშაობენ წყვილებში, მცირე და დიდ ჯგუფებში. ასეთი მეთოდიკის გამოყენების შედეგად მოსწავლეს უვითარდება ისეთი სამეცხველო უნარ-შედეგები, როგორცაა: 1. საკუთარი აზრის გადმოცემა და დაცვა; 2. დებატებში მონაწილეობა; 3. ინტერვიუს აღება; 4. ამბის მოყვლა; 5. პრეზენტაციის უნარი. მოსწავლე კომუნიკაციური მიზნებისთვის იყენებს გაკვეთილის სხვა ნაწილებში მოცემულ ლექსიკურ და გრამატიკულ მასალას, ვარჯიშობს შეკითხვების დასმაზე, საკუთარი პოზიციის დაცვაზე, პრეზენტაციის მომზადებაზე და გაკეთებაზე; გაუგებრობის შემთხვევაში განმარტების მოთხოვნაზე, გრამატიკულად და ლექსიკურად სწორად საუბარზე და ა. შ. ამავე სერიის წინა დონის სახელმძღვანელოებთან შედარებით **საიხლე** არის ის, რომ განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა მოსწავლეებში პრეზენტაციის უნარ-შედეგის განვითარებას. პრეზენტაციის სავარჯიშოები მოცემულია სისტემატური სახით ყოველ მეორე გაკვეთილში.

წერა. გაკვეთილის ამ ნაწილში მოცემული სავარჯიშოების საშუალებით მოსწავლე სწავლობს აზრის გადმოცემას ერთი აზრის მოცულობის ფორმატში (მაქსიმუმ 150 სიტყვა). მოსწავლე სწავლობს: 1. საშუალო სირთულის წერილის დაწერას ფაქტობრივი და თავაზიანი ფორმების გათვალისწინებით; 2. ტურისტული მეგზურის ან დღიურის დაწერას; 3. მოკლე თხზულების დაწერას; 4. აზრის თანმიმდევრულად და ლოგიკურად გადმოცემას; 5. საკუთარი და ჯგუფის პოზიციის წერილობით გადმოცემას. ყველა შემთხვევაში მოსწავლემ უნდა დაიცვას გრამატიკული, ორთოგრაფიული და ლექსიკური ნორმები. ხშირ შემთხვევაში მოსწავლეს წიგნივე ეძლევა **თემატური საწყისი წინადადება (topic sentence)** და საჭირო ლექსიკა. უმეტეს შემთხვევაში წერილი სავარჯიშო ლაპარაკის სავარჯიშო ლოგიკური გაგრძელებაა: მოსწავლემ წერილობით უნდა გადმოსცეს ის ინფორმაცია, რომელიც მას წყვილთან ან ჯგუფის წევრთან ლაპარაკის დროს დაუგროვდა. ამავე სერიის წინა დონის სახელმძღვანელოებთან შედარებით **მნიშვნელოვანი საიხლე** არის ის, რომ სახელმძღვანელოში გამოყენებულია წერილი სავარჯიშოების ისეთი ტიპები, რომლებიც მოსწავლეებში აწვითარებს წინაწერებზე დაყრდნობით თხზულების ან წერილის დაწერის უნარ-შედეგს.

გრამატიკა. პროგრამით გათვალისწინებული გრამატიკული მასალა მოცემულია მაგალითებზე დაყრდნობით და კონტექსტის გათვალისწინებით. იგი ხშირად კომბინირებულია ლაპარაკის ან წერის სავარჯიშოებთან. ნაცნობი (წინა წლებში ნასწავლი) გრამატიკული მასალის მიწოდებისას გამოიყენებულია, უმეტესწილად, დედუქციის მეთოდი. მაგალითების დახმარებით მოსწავლე თვითონ, ან მოსწავლეების მცირე დახმარებით, “აღმოაჩენს” გრამატიკულ წესებს. ახალი გრამატიკული მასალის მიწოდებისას კი გამოიყენება როგორც დედუქციური, ისე ინდუქციური მეთოდი. სავარჯიშოების ტიპებია: 1. წაიკითხე ტექსტი და კონტექსტის გათვალისწინებით ზმნები წასვი სწორ ფორმებში; 2. დაასრულე მეორე წინადადება ისე, რომ იგი შინაარსობრივად პირველის მსგავსი იყოს; 3. მოცემული სიტყვებიდან ააგე წინადადება და ა. შ. გრამატიკული მასალა ხშირ შემთხვევაში იმეორებს წინა წლებში ნასწავლ მასალას. ამავე დროს, შემოტანილია ისეთი ახალი გრამატიკული მასალა, როგორცაა მაგალითად, ენის ფუნქციები, სიტყვათწარმოება, ფრაზული ზმნები.

ლექსიკა. ახალი სიტყვები მოსწავლეს მიეწოდება კონტექსტუალურად. კონტექსტის გათვალისწინებით მოსწავლემ უნდა გამოიცნოს ახალი სიტყვის და ფრაზის მნიშვნელობა. გამოყენებულია შემდეგი ხერხი: ტექსტში გახაზულია დაახლოებით 6-8 ახალი სიტყვა ან ფრაზა. მოსწავლეს მოეთხოვება ფართო და ვიწრო კონტექსტზე დაყრდნობით მიხვდეს გახაზული სიტყვების და ფრაზების მნიშვნელობას. თარგმანის (ლექსიკონის) გამოყენება ან მოსწავლეების დახმარება ახალი სიტყვის მნიშვნელობის განმარტებისთვის დასაშვებია მხოლოდ მას შემდეგ, რაც მოსწავლე კონტექსტუალურად ‘გრძნობს’ სიტყვის მნიშვნელობას, მაგრამ უჭირს მშობლიურ ენაზე მისი ზუსტი შესატყვისის მოძებნა. სავარჯიშოების ტიპებია: 1. კონტექსტიდან გამომდინარე განსაზღვრე სიტყვის მნიშვნელობა; 2. წაიკითხე ტექსტი და გამოტოვებულ ადგილებში წასვი საჭირო სიტყვები; 3. თემატურად დააჯგუფე სიტყვები; 4. დაანვილე სიტყვები მათ

განმარტებასთან და ა.შ. **საიხლე** სიტყვათწარმოებაზე აგებული სავარჯიშოები.

თემატიკა. სახელმძღვანელოში გამოიყენება შემდეგი თემატიკა: განათლება (სკოლა, კოლეჯი, უნივერსიტეტი), ინგლისური და ამერიკული ლიტერატურა და დიალექტური განსხვავებები ბრიტანულ და ამერიკულ ინგლისურს შორის, ოჯახი, ისტორია, თანამედროვე ტექნოლოგიები, გამოცენილი ადამიანების ცხოვრება და შემოქმედება; მეცნიერება, ხელოვნება, თავისუფალი დრო, დღესასწაულები და სხვ. გათვალისწინებულია ქართული, ბრიტანული, ამერიკული და სხვა ქვეყნების კულტურული რეალიები, ასევე - 16-17 წლის ახალგაზრდების ინტერესების სფეროები.

მასწავლებელმა გაკვეთილი სწორი და თანმიმდევრული მეთოდიკით უნდა წარმართოს. მან სათანადო დრო და ყურადღება უნდა დაუთმოს გაკვეთილის ყოველ ნაწილს. დაუშვებელია გაკვეთილის რომელიმე ნაწილის გამოტოვება (მაგ. მოსმენის სავარჯიშოების) ან მეთოდურად არასწორად მიწოდება (მაგ. ტექსტში გახაზული სიტყვების თარგმანის წინასწარ მიცემა). მნიშვნელოვანია ასევე ის, რომ მასწავლებელმა მოსწავლეები სავარჯიშოების ინსტრუქციის მოთხოვნის დამოუკიდებლად გააზრებას

გაკვეთილის სათაური	ენობივი კონსტრუქციები	ლექსიკა; თემატიკა	გრამატიკა	სწავლის შედეგები და ინდიკატორები
1	Dream holidays full of glamour reserve a hotel recreation resort	Pastime Holidays	Expressing quantity	უ.12.კ.4.; უ.12.კ.5; უ.12. მ.3; უ.12.ლ.2 უ.12.ლ.4; უ.12.კ.1 უ.12.კ.7; უ.12.მ.3
2	Discover Georgia solve a problem a part-time job gain a skill	Resorts Business relationships	Reflexive and emphatic pronouns	უ.12.მ.3; უ.12.მ.3; უ.12.ლ.2; უ.12.ლ.4; უ.12.კ.1; უ.12.კ.7; უ.12.მ.3;
3	The first European? experts estimate medieval church migrants settled	Cultural heritage	still/yet/ already	უ.12.კ.7.გ; უ.12.მ.1 უ.12.მ.4.; X1, მ.3; უ.12.ლ.2; უ.12.ლ.4; უ.12.კ.1; უ.12.კ.7; უ.12.მ.3
4	Finding a job accounting company part-tme job deadline for applications	Writing a CV Job opportunities	both/ei- ther/all/ none	უ.12.მ.2; უ.12.უ. X1, მ.3; უ.12.ლ.2; უ.12.ლ.4; უ.12.კ.1; უ.12.კ.7; უ.12.მ.3; უ.12.კ.7.ბ
Revision				უ.12.ს.1; უ.12.ს.2
Progress test one				უ.12.კ.1; უ.12.კ.4; უ.12.კ.7; უ.12.მ.1 უ.12.ს.1; უ.12.ს.2
5	My favourite book desert island my parents’ generation believe it or not	Education Literature	Past continuous/ used to/ was going to	უ.12.კ.4; უ.12.კ.5; უ. X1, მ.3; უ.12.ლ.2 უ.12.ლ.4; უ.12.კ.1 უ.12.კ.7; უ.12.მ.3
6	William Shake- speare to stage a play a respected man diverse cultures	Life of the celebrities/ writers	Expressing pur- pose and contrast	უ.12.კ.5; უ.12. მ.3; უ.12.ლ.2; უ.12.ლ.4; უ.12.კ.1; უ.12.კ.7; უ.12.მ.3
7	Have you read this book? a gold miner great ability conduct experiments	British and American authors	Expressing result	უ.12.კდ.1; უ.12.კდ.2; უ.12.ლ.2; უ.12.ლ.4; უ.12.კ.1; უ.12.კ.7; უ.12.მ.3
8	Time to read this staff bores me a prep school quite touchy	Fiction	Phrasal verbs	უ.12.კდ.1; უ.12.კდ.2; უ.12.ლ.2; უ.12.ლ.4; უ.12.კ.1; უ.12.კ.7; უ.12.მ.3
Revision				უ.12.ს.1; უ.12.ს.2

	Progress test two				უ.12.კ.1; უ.12.კ.4; უ.12.კ.7; უ.12.წ.1 უ.12.ს.1; უ.12.ს.2
9	My role model	dreaded sound outburst of anger idle chat	Favourite people as role models.	Infinitive and gerund (revised)	უ.უ.12.ლ.1; უ.12.კ.2; უ.12.კ.5; უ.12.წ.1, მ.3; უ.12.ლ.2; უ.12.ლ.4; უ.12.კ.1 უ.12.კ.7; უ.12.წ.3
10	Parents and children	dreaded sound outburst of anger idle chat	Family life Parents as role models	Future forms (revised))	უ.12, მ.3; უ.12.ლ.2 უ.12.ლ.4; უ.12.კ.1 უ.12.კ.7; უ.12.მ.1 უ.12.წ.3; უ.12.კ.3
11	The best age to be	be rebellious be obliged different opinions	Personal life Likes and dislikes	Word order (revised)	უ.12.მ.1; უ.12, მ.3; უ.12.ლ.2; უ.12.ლ.4; უ.12.კ.1; უ.12.კ.7; უ.12.წ.3; უ.12.მ.3
12	Rules are rules	to ban to prohibit treat and be treated	Rules of behaviour at schools Teenagers lives	Prepositions of place/movement/time	უ.უ.12.კ.2; უ.12, მ.3; უ.12.ლ.2; უ.12.ლ.4; უ.12.კ.1; უ.12.კ.7; უ.12.წ.3; უ.12.კ.4
	Revision				უ.12.ს.1; უ.12.ს.2
	Progress test three				უ.12.კ.1; უ.12.კ.4; უ.12.კ.7; უ.12.წ.1 უ.12.ს.1; უ.12.ს.2
13	The story of Britain and its language	immigrate British and American accent originate	History Culture	Passive voice (revised)	უ.12.უ.12.კ.დ.1; უ.12.კ.დ.2 უ.12, მ.3; უ.12.ლ.2; უ.12.ლ.4; უ.12.კ.1; უ.12.კ.7; უ.12.წ.3
14	The future of English	languages change no doubt mass communications	Cultural identities/ diversities	Certainty and uncertainty	უ.უ.12.მ.2; უ.12.ლ.1; უ.12.ლ.3; უ.12, მ.3; უ.12.ლ.2; უ.12.ლ.4; უ.12.კ.1; უ.12.კ.7; უ.12.წ.3
15	America the beautiful	declare the independence significant date draft the document	Languages Expressing opinions	Conditional one and two	უ.12.კ.4; უ.12, მ.3; უ.12.ლ.2; უ.12.ლ.4; უ.12.კ.1; უ.12.კ.7; უ.12.წ.3
16	Time to read	a pair of shades apartment building take the subway	Fiction/ Literature	Obligation	უ.12.მ.3; უ.12.ლ.2 უ.12.ლ.4; უ.12.კ.1 უ.12.კ.7; უ.12.წ.3
	Revision				უ.12.ს.1; უ.12.ს.2
	Progress test four				უ.12.კ.1; უ.12.კ.4; უ.12.კ.7; უ.12.წ.1 უ.12.ს.1; უ.12.ს.2
17	The seven wonders of the world	Mediterranean cost goddess of fertility immortalize the name	Seven wonders of the world Culture, History	Asking for and giving advice	უ.12.წ.1; უ.12, მ.3; უ.12.ლ.2; უ.12.ლ.4; უ.12.კ.1; უ.12.კ.7; უ.12.წ.3; უ.12.წ.2.

18	Stars	sidewalk stars today's blockbusters be inaugurated	Life of celebrities. Culture, Art	Asking for permission	უ.12, მ.3; უ.12.ლ.2 უ.12.ლ.4; უ.12.კ.1 უ.12.კ.7; უ.12.წ.3; უ.უ.12.წ.4; უ.12.მ.1
19	Wedding traditions	an engagement ring bride-to-be evil spirits	Cultural diversity Traditions celebrities	Inviting/asking for direction/offering to do something	უ.12.მ.3; უ.12.ლ.2 უ.12.ლ.4; უ.12.კ.1 უ.12.კ.7; უ.12.წ.3
20	Cultural calendar	longest-running show prestigious award keep an eye	Geography History Culture	Complex sentences (revised)	უ.12.კ.2; უ.12.მ.3; უ.12.ლ.2; უ.12.ლ.4; უ.12.კ.1; უ.12.კ.7; უ.12.წ.3; უ.12.კ.2
	Revision				უ.12.ს.1; უ.12.ს.2
	Progress test five				უ.12.კ.1; უ.12.კ.4; უ.12.კ.7; უ.12.წ.1 უ.12.ს.1; უ.12.ს.2
21	Angry protests	be desperate be executed gang of men	History Human rights	Another/ other / the other	უ.12, მ.3; უ.12.ლ.2 უ.12.ლ.4; უ.12.კ.1 უ.12.კ.7; უ.12.წ.3; უ.12.წ.6; უ.12.მ.1
22	What are children's rights?	coal mines irrespective of vote for/against	Organizations protecting children's rights.	Articles (revised)	უ.12.კ.3, უ.12.მ.3; უ.12.ლ.2; უ.12.ლ.4; უ.12.კ.1; უ.12.კ.7; უ.12.წ.3; უ.12.მ.1
23	Rare animals	endangered animals mother's pouch get/be reduced	Animals rights Environment	Making comparisons	უ.12.მ.ს/ბ.უ.12, მ.3; უ.12.ლ.2; უ.12.ლ.4; უ.12.კ.1; უ.12.კ.7; უ.12.წ.3; უ.12.ლ.3
24	Time to read	entrance exclaim in surprise warm hug	Fiction	Prefixes and suffixes	უ.12.კ.6; უ.12.მ.3; უ.12.ლ.2; უ.12.ლ.4; უ.12.კ.1; უ.12.კ.7; უ.12.წ.3; უ.12.წ.1/გ
	Revision				უ.12.ს.1; უ.12.ს.2
	Final test				უ.12.კ.1; უ.12.კ.4; უ.12.კ.7; უ.12.წ.1 უ.12.ს.1; უ.12.ს.2

მიაწვიოს. მასწავლებელი უნდა შეეცადოს, რომ ახალი მასალით დააინტერესოს მოსწავლეები, წართოს ისინი სხვადასხვა სახის აქტივობებში და ამით მათ ახალი მასალის სწავლის სურვილი გაუღვივოს.

სახელმძღვანელოს შესატყვისობა ეროვნულ სასწავლო გეგმასთან. შინაარსისა და მიზნების რუკა

სასწავლო მასალის წარდგენის ფაზები

სასწავლო მასალის წარდგენისას მასწავლებელმა აუცილებელია დაიცვას ქვემოთ მოცემული თანამიმდევრობა. ამაში მას წიგნის მკაცრად განსაზღვრული სტრუქტურა ეხმარება. თითოეულ გაკვეთილში (Unit) სავარჯიშოების თანამიმდევრობა სასწავლო მასალის წარდგინების ფაზებს ემთხვევა. ეს ფაზები შემდეგია:

ა. მოტივაცია. კითხვის და მოსმენის სავარჯიშოებს წინ უსწრებს კითხვის ან მოსმენის წინარე სავარჯიშოები (**pre-reading; pre-listening**). ეს სავარჯიშოები მოსწავლეს აღუძრავს ინტერესს საკითხავი ან მოსასმენი მასალის მიმართ და ზრდის ახალი მასალის გაცნობის და ათვისების მოტივაციას. ამის მაგალითია წინასწარი მსჯელობა და პირადი აზრის ან ვარაუდის გამოთქმა წასაკითხი ან მოსასმენი თემის გარშემო. გაკვეთილის ეს ფაზა სასურველია მოკლე იყოს და მხოლოდ 2-3 წუთი გრძელდებოდეს.

ბ. საკითხის დასმა/დავალების განსაზღვრა. მოტივაციის სავარჯიშოს მოსდევს მომდევნო სავარჯიშოს ინსტრუქციის გაცნობა და იმაში გარკვევა, თუ რისი გაკეთება მოეთხოვება მოსწავლეს. ეს საკითხის დასმის და დავალების განსაზღვრის ფაზაა. ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ მოსწავლემ შეძლოს ინსტრუქციის მასწავლებლისგან დამოუკიდებლად წაკითხვა და დავალების ზუსტად განსაზღვრა. გაკვეთილის ეს ფაზა ასევე ხანმოკლეა და თითოეული დავალებისთვის 1-2 წუთზე მეტი არ უნდა გრძელდებოდეს.

გ. ძირითადი სასწავლო მასალა. ძირითადი სასწავლო მასალა შეიძლება იყოს: კითხვის, მოსმენის, ლაპარაკის, წერის ძირითადი სავარჯიშოები, ასევე გრამატიკული და ლექსიკური მასალა. გაკვეთილის მიზანი ამ დავალებების გააზრება - შესრულებაა და, შესაბამისად, გაკვეთილის უმეტესი ნაწილი (დროის 70-80 %) მათ ეთმობა. მასწავლებელი მხოლოდ მას შემდეგ გადადის მომდევნო დავალებაზე, რაც დარწმუნდება, რომ ძირითადი სასწავლო მასალა გაიგო და დაძლია მოსწავლეთა უმეტესობამ. ეს გაკვეთილის ის ფაზაა, როდესაც (მაგ. ტექსტის კითხვის შემთხვევაში) მოსწავლეები კითხულობენ ტექსტს, 'აღმოაჩენენ' ახალი სიტყვების მნიშვნელობას, ესმით ტექსტის დეტალები და მისი დედააზრი, ანალიზებენ და მსჯელობენ შინაარსზე. ძირითად სასწავლო მასალაზე მუშაობის დროს მასწავლებელი ასწორებს და განმარტავს შეცდომებს, ვარჯიშობს ახალ ლექსიკურ და გრამატიკულ მასალაზე და ა.შ. გაკვეთილის ამ ფაზის დასასრულს მოსწავლეებმა უნდა შეძლონ, რომ ახალი მასალა დამოუკიდებლად, ან მასწავლებლის მცირედი დახმარებით გამოიყენონ ლაპარაკისა და წერით აქტივობებში, მომავალში კი — რეალურ ცხოვრებისეულ სიტუაციებში.

დ. საწყის ეტაპზე შესასრულებელი სავარჯიშოები ისეთი დავალებებია, როგორცაა, მაგ. (კითხვის შემთხვევაში): 1. წაკითხვა ტექსტი და კონტექსტიდან გამომდინარე შეეცადე გამოიცნო გახაზული სიტყვების მნიშვნელობა; 2. წაკითხვა ტექსტი და აბზაცებს მიუსადაგე სათაურები და ა.შ. ამ სავარჯიშოების საშუალებით მოსწავლე ეტაპობრივად ეცნობა და ეუფლება ახალ მასალას, უვითარდება ინგლისურ ენაზე კითხვის, მოსმენის, ლაპარაკისა და წერის უნარ-წყევები.

ე. დამაგვირგვინებელ ეტაპზე შესასრულებელი სავარჯიშოები ისეთი სავარჯიშოებია, როდესაც მოსწავლე ნასწავლ მასალას პრაქტიკაში - წერითი ან ზეპირი კომუნიკაციისთვის - იყენებს. ასეთია კითხვის და წერის შემდგომი (**post- reading; post- listening**) სავარჯიშოები. ასეთი სახის აქტივობები ამყარებს მიღებულ ცოდნას და მოსწავლეს მასალაზე დამატებითი ვარჯიშის და მისი გამეორება - განმტკიცების საშუალებას აძლევს. დამაგვირგვინებელ ეტაპზე მოსწავლე ძირითადი ლექსიკური და გრამატიკული მასალის გამოყენებით საუბრობს გარკვეულ თემაზე, კამათობს, ზეპირად ან წერილობით გადმოსცემს საკუთარ აზრს და ა.შ. ამ ფაზის დროს, რომელიც გაკვეთილის ბოლო ფაზაა, მასწავლებელი საშუალებას აძლევს მოსწავლეებს თავისუფლად ისაუბრონ ინგლისურად და დაამყარონ კომუნიკაცია. ამ დროს შეცდომების გასწორება მიზანშეწონილი არ არის.

ვ. დამოუკიდებელი სამუშაო. საშინაო დავალების მიცემა გაკვეთილის ბოლო ეტაპია. ეს, უმეტეს შემთხვევაში, არის სავარჯიშოების კრებულში მოცემული მასალა. იმ შემთხვევაში, როდესაც მასწავლებელს გაკვეთილზე დრო არ რჩება მოსწავლის წიგნში მოცემული ყველა სავარჯიშოს გასაკეთებლად, შესაძლებელია, რომ ეს სავარჯიშოებიც დამოუკიდებელი სამუშაოს ნაწილი გახდეს. მთავარია, რომ მოსწავლემ დაძლიოს ის სამუშაო, რასაც მას მასწავლებელი დამოუკიდებელი სამუშაოსთვის მისცემს. ამისათვის კი სათანადო ბაზა გაკვეთილზე უნდა მომზადდეს.

გაკვეთილის დაგეგმვა

არ არსებობს გაკვეთილის დაგეგმვის ერთი უნიფიცირებული სქემა. ყოველი გაკვეთილი ინდივიდუალური და შემოქმედებითია. გამოვყოფთ გაკვეთილის დაგეგმვის მხოლოდ ზოგად და აუცილებელ კრიტერიუმებს. მათი პრაქტიკული ხოცშესხმა ხდება კონკრეტული გაკვეთილის მასალიდან და სპეციფიკიდან გამომდინარე. გაკვეთილის დაგეგმვისას მასწავლებელმა უნდა განსაზღვროს: 1. გაკვეთილის ბოლოს მისაღწევი კონკრეტული მიზანი ან მიზნები; 2. რომელი და რამდენი სავარჯიშოს/აქტივობის გაკეთებას გეგმავს; 3. რა დრო უნდა დაეთმოს თითოეულ სავარჯიშოს; 4. რა არის თითოეული სავარჯიშოს ან აქტივობის მიზანი; 5. **რა ძირითადი და/ან დამხმარე მასალა** სჭირდება მას; 6. რომელია კლასში სამუშაო მასალა და რომელი — სახლში, ინდივიდუალურად.

პირველი გაკვეთილის მაგალითზე წარმოგიდგინებ გაკვეთილის დაგეგმვის ცხრილს. ანალოგიურად აიგება სხვა გაკვეთილის ცხრილებიც.

სანიმუშო გაკვეთილის სცენარი

სანიმუშო გაკვეთილის სცენარი განვიხილოთ პირველი გაკვეთილის მაგალითზე. სცენარს თან ახლავს დეტალური კომენტარები და მეთოდური რეკომენდაციები გაკვეთილის თითოეულ სტრუქტურულ ელემენტთან დაკავშირებით. ერთი გაკვეთილი (unit) ნაწილდება 3 აკადემიურ საათზე. ამგვარად, დროის თვალსაზრისით ერთი გაკვეთილი (unit) შემდეგნაირად განაწილდება: 1-4 სავარჯიშოები — 45 წუთი; 5-7 სავარჯიშოები — 45 წუთი; გრამატიკა 8-10 სავარჯიშოები — 45 წუთი. ვიმეორებთ, ეს მოქნილი სქემაა და მისი შეცვლა შესაძლებელია მოსწავლეების მოსწრების, გამოყოფილი საათების და სხვა ფაქტორების გათვალისწინებით. იხ. შემდეგი გვერდი.

გაკვეთილის მიზნები: დეტალური კითხვის უნარ-წყვევის განვითარება; ახალი ლექსიკური ერთეულების (travel rates; customer, full of glamour, abundance, physical disability, etc.) ათვისება და მათი ცხოვრებისეულ სიტუაციებში გამოყენება. რაოდენობის აღმნიშვნელი სიტყვების გამეორება და მათი გამოყენება კომუნიკაციური მიზნებისთვის; პრეზენტაციის ტექნიკის გაცნობა.

UNIT 1

DREAM HOLIDAYS

Grammar focus: Expressing quantity

1. Read these extracts from travel agencies' brochures. Try to guess the underlined words and phrases from the context. Then decide which of the four agencies you would choose, and why?

A. With Holiday Hypermarket you will find flights, hotels and more - all at the lowest rates. We give special discounts for tours in Greece, so popular with tourists for its blend of ancient culture and fantastic holiday resorts. Ancient Greece was the centre of refined culture, science, mathematics and philosophy. Modern Greece promises warmth and hospitality from its people and a fascinating variety of interesting places to visit on its numerous beautiful islands. We also offer unique half-price guided tours for disabled. These trips, which we call On Wheels, attract thousands of travelers from all over the world. "After the standard of accommodation and travel arrangements that I experienced, I know that I can always trust you," one of our wheel-chair customers told us. Book your cheap Greek holiday online, or contact us via email for further information.

B. If you need a travel agent to help you plan your trip to India, then Eastern Travel is at your service. This is a country full of glamour, where every day is full of adventure and discoveries. Indian women, with their richly-coloured clothes and the abundance of jewellery that they wear, help to make India a photographer's paradise. So, don't forget to take your camera - you'll need it for a lot more than the Taj Mahal! Booking your flight, choosing the right hotel, planning your stay to include a variety of tours, with the best guides available - leave it all to us. Our special discounted offer is honeymoon tours for newly-married couples. Use Eastern Travel service and feel the mystery and magic behind the people and the culture of India.

Eastern Travel is a certified travel agency operating since 1955. We've served millions of people from all over the world and have always provided top quality services.

C. Caucasus-tour, an international tour operator, was founded in 1997 and since then has been recognized as one of the best-quality travel agencies for those who want to visit the Caucasus and see the stunning beauty of the highest mountains in Europe and meet friendly and open-hearted people.

We design unique group and individual trips and tours according to your interests. They include long mountain walks and climbs, rafting down swift-flowing rivers, and camping tours at altitudes of 1,200 metres and higher. And whatever your choice of tour, you can be sure of experiencing the astonishing beauty of the landscape, the excellent cuisine and the famous Caucasian hospitality. Apart from adventure trips into the mountains of Georgia, we also offer tours in Azerbaijan, Armenia, and the southern parts of Russia. Student groups of more than six can take advantage of special discounted prices. For flights, accommodation and other travel details please contact the Caucasus-tour central office in Tbilisi. Book online.

კითხვა

სავარჯიშო 1

მიზანი: ა. ტექსტის წაკითხვა და ძირითადი აზრის გაგება (global reading);

ბ. კონტექსტზე დაყრდნობით ახალი ლექსიკური ერთეულების/გახაზული სიტყვების მნიშვნელობის ამოცნობა (reading comprehension);

ხანგრძლივობა: დაახლ. 17-20 წუთი

პროცესი: მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს დამოუკიდებლად წაკითხონ სავარჯიშოს ინსტრუქცია და ხმამაღლა განმარტონ, თუ რის გაკეთებას ითხოვენ მათგან. მოსწავლეები იწყებენ ტექსტის ზედა კითხვას. მასწავლებელი დროს აკონტროლებს; იგი ამავე დროს აკონტროლებს იმასაც, რომ კითხვის პროცესში თანაბრად ღირსეული იყოს ძლიერი და სუსტი მოსწავლე. შესაძლებელია, რომ იგი სუსტ მოსწავლეებს ტექსტის შინაარსის გაგებაში გარკვეულწილად დაეხმაროს კიდევ (პერიოდულად მივიდეს მათთან და განუმარტოს ზოგი სიტყვა ან ფრაზა). დროის გასვლის შემდეგ მასწავლებელი ეკითხება მოსწავლეებს, თუ რამდენად კარგად გაიგეს მათ ტექსტი, რამდენად მიხვდნენ გახაზული სიტყვების მნიშვნელობას, და თუ რამდენად დაეხმარა მათ ამაში კონტექსტი. მსჯელობა გრძელდება კიდევ 7-8 წუთი. ამის შემდეგ მოსწავლეები განმეორებენ კითხვობენ ტექსტს და/ან მის ცალკეულ ნაწილებს. მოსალოდნელია, რომ მოსწავლეები ამ სავარჯიშოს განსხვავებული დროის მონაკვეთში გააკეთებენ; ზოგი უფრო ნელა, ზოგიც — უფრო სწრაფად. დროთა განმავლობაში ეს განსხვავება მინიმუმამდე უნდა შემცირდეს.

სავარჯიშო 2

მიზანი: შერჩევითი კითხვის უნარ-წყვევის განვითარება (reading for details)

ხანგრძლივობა: დაახლ. 10-12 წუთი

პროცესი: მოსწავლეები ინსტრუქციას კითხვობენ დამოუკიდებლად. მათ შეკითხვებზე პასუხები აუცილებლად ტექსტში უნდა მოძებნონ. ეს სავარჯიშო მოსწავლეებში აწვითარებს შერჩევითი კითხვის, ანუ მოცემულ ტექსტში საჭირო ინფორმაციის სწრაფად პოვნის უნარს. ეს მიზანი ვერ მიიღწევა, თუ მოსწავლეები შეეცდებიან, რომ შეკითხვებს პასუხები ზეპირად, მეხსიერებაზე დაყრდნობით, გასცენ. მასწავლებელი მოსწავლეებს დროის ლიმიტს ახსენებს. როდესაც ჯგუფი მზადაა, მასწავლებელი მასწავლებლის წიგნიდან ხმამაღლა კითხვობს სწორ პასუხებს. მოსწავლეები ითვლიან, თუ რამდენი საკითხი გააკეთეს სწორად. მაგ. 10 საკითხიდან სწორი პასუხი გასცეს 6 ან 7 კითხვას (self-assessment). სწორ პასუხებზე (არა შეცდომებზე) ორიენტირება მოსწავლეებს მეტ სტიმულს აძლევს. შეცდომების შემთხვევაში მასწავლებელი მოსწავლეებს ტექსტში იმ მონაკვეთის მოძებნაში ეხმარება, სადაც სწორი პასუხია მოცემული.

სავარჯიშო 3

მიზანი: შერჩევითი კითხვის უნარ-წყვევის განვითარება (selective reading)

ხანგრძლივობა: დაახლ. 10-12 წუთი

პროცესი: მასწავლებელი განუმარტავს მოსწავლეებს, რომ ეს სავარჯიშოც ტექსტზე (და არა მეხსიერებაზე) დაყრდნობით უნდა გაკეთდეს. მოსწავლეები მუშაობენ წყვილებად. ისინი ტექსტში ეძებენ იმ ინფორმაციას, რის მიხედვითაც მოცემულ დებულებებს მიუსადაგებენ ტექსტში მოცემულს. მათ ამის შესახებ შესაძლებელია წყვილებად იმსჯელონ. ეს სავარჯიშო ტექსტის ძირითადი აზრის გაგებაზე ორიენტირებული და მოსწავლეებში გლობალური კითხვის უნარს ავითარებს. როდესაც სავარჯიშოზე მუშაობა დასრულებულია, მასწავლებელი მასწავლებლის წიგნიდან კითხვობს პასუხებს. შეცდომების შემთხვევაში მოსწავლეები ეძებენ და ხმამაღლა კითხვობენ ტექსტის ის მონაკვეთს, რომელიც პასუხის სისწორეს დაასაბუთებს. ტექსტის მონაკვეთების ხმამაღლა წაკითხვის მიზანი სწორი წარმოთქმის შემოწმებაც არის. ეს ბოლო ეტაპი (პასუხების შემოწმება) მასწავლებელმა სწრაფად უნდა გაიაროს.

D.

Travel Land invites you on a fascinating holiday trip to the French Disneyland. Disneyland Paris is a recreation resort in Marn-la-Vallee, a new town to the east of Paris and 32 kms from the centre. Opened in 1992, this was the second Disneyland – after the one in Tokyo – outside the United States. With over 13 million visitors every year, nowadays Disneyland Paris is one of Europe's leading tourist attractions. Magic combined with fantasy, dreams combined with reality, world famous cartoon characters and fairy tale heroes in colourful costumes... you will find all this at Disneyland Paris. We will reserve a hotel and rent a car for you. Our vacation package includes visits to two parks and an entertainment area with roller coasters, the Fairy Tale heroes Parade and much more. Entrance is half price for families with kids under 10! Don't think twice - make your and your family's holidays special! Book online.

1 UNIT

2. Go through the texts again. In which advertisements can you find answers to the questions below?

Which travel agency...	A	B	C	D	all
1. is more than fifty years old?		Y			
2. organizes tours for people with physical problems?					
3. organizes camping tours?					
4. Does not book your flight online?					
5. has tours for people who have just married?					
6. offers discounts to a particular group of people?					
7. offers tours to a country in Asia?					
8. has special rates for children?					

3. Which agency from the texts above might use each of these phrases in their advertisements? Write the name of the agency next to each phrase. Two phrases are extra.

- Holidays at fantastic resorts! .....
- Where reality meets fiction! .....
- Free walking tours for kids under 10! .....
- Special Caucasus tours for the disabled! .....
- Adventure tours at great heights! .....
- Every young couple's choice of holiday! .....

Vocabulary in Context

4. Read these words and the phrases. Then find their English equivalents among the underlined words in the texts above. Compare your answers with your friend's.

<ol style="list-style-type: none"> დასასვენებელ-გამაჯანსაღებელი კურორტი - <u>recreation resort</u> დახვეწილი კულტურა სასტუმროს დაჯავშნა დიდებით საცხ 	<ol style="list-style-type: none"> მგზავრობის ნახრი (ფასები) უნარმშლელული სიმაღლე (წლის დონიდან) მომხმარებელი, კლიენტი
--	--

კონტექსტუალური ლექსიკა
სავარჯიშო 4

მიზანი: ახალ ლექსიკაზე მუშაობა (vocabulary practice)

ხანგრძლივობა: დაახლ. 10-12 წუთი

პროცესი: მასწავლებელი განუმარტავს მოსწავლეებს, რომ იწყება ვარჯიში ახალ სიტყვებზე და ფრაზებზე. მოსწავლეებმა უნდა იცოდნენ, რომ მე-5 და მე-6 სავარჯიშოებში მოცემული ყოველი სიტყვა და ფრაზა ტექსტშია გამოყენებული (ზოგი გახაზულია, ზოგიც - არა) და რომ მათ ისევ მოუწევთ ტექსტის გადაკითხვა. მოსწავლეები სავარჯიშოს ინსტრუქციას ყურადღებით კითხულობენ და იწყებენ ტექსტში შესაბამისი ინგლისური სიტყვების და სიტყვათშეთანხმებების მოძებნას. სანამ მასწავლებელი სწორ პასუხებს წაიკითხავს, შესაძლებელია, მოსწავლეებმა პასუხები ერთმანეთში გადაამონმონ (**peer correction**) და მათ შესახებ წყვილებში იმსჯელონ. იმ შემთხვევაში, თუ დრო დაგრძათ, სასურველია, მასწავლებელმა ახალ ლექსიკაზე მსჯელობა გააგრძელოს და მოსწავლეებს სთხოვოს ახალ სიტყვებზე და ფრაზებზე თავიანთი წინადადებები მოიგონონ. წინადადებებს მოსწავლეები ხმამაღლა კითხულობენ და მსჯელობენ მათ შესახებ.

სავარჯიშო 5

მიზანი: ახალ ლექსიკაზე მუშაობა (vocabulary practice)

ხანგრძლივობა: დაახლ. 10-12 წუთი

პროცესი: ეს სავარჯიშო მოსწავლეებს კონტექსტუალურ ლექსიკაზე მუშაობის საშუალებას აძლევს. იგი გარკვეულწილად აერთიანებს წაკითხულის გააზრებას და ლექსიკაზე მუშაობას და მოსწავლეებს ახალი ლექსიკური ერთეულების სწორ კონტექსტში გამოყენების საშუალებას აძლევს. მოსწავლეები მუშაობენ დამოუკიდებლად. სამუშაოს დამთავრების შემდეგ მასწავლებელი კითხულობს პასუხებს. ჯგუფი ერთად მსჯელობს შეცდომებზე.

მოსმენა

სავარჯიშო 6

მიზანი: მოსმენის უნარ-ცეცვის განვითარება. მოსმენა კონკრეტული ინფორმაციისათვის (**listening comprehension/listening for details**).

ხანგრძლივობა: დაახლ. 10-12 წუთი

პროცესი: მასწავლებელი 2-3 შეკითხვით აზუსტებს, თუ რამდენად სწორად გაიგეს მოსწავლეებმა სავარჯიშოს პირობა. მოსწავლეებს ეძლევათ 1-2 წუთი იმისათვის, რომ მათ გადახედონ მოცემულ არასრულ ტექსტს. მასწავლებელი რთავს კომპაქტ დისკს. მოსწავლეები ტექსტს ავსებენ გამოტოვებული ინფორმაციით. მნიშვნელოვანია, რომ მოსწავლეებმა დავალება შეასრულონ ტექსტის მოსმენის პროცესში და არა მოსმენის შემდეგ, ანუ მეხსიერებაზე დაყრდნობით. მასწავლებელი მეორედ ასმენინებს მოსწავლეებს ჴანანერს, რითაც იგი მათ პასუხების გადამონმების საშუალებას აძლევს. მასწავლებელმა ჴანანერის მოსმენის ტექნიკა ძალიან არ უნდა გაამარტივოს, მაგ. არ არის მოზანშენონილი ჴანანერის ბევრჯერ გამეორება. ეს მოსასმენი მასალას ბუნებრიობას უკარგავს. ტექნიკის არარსებობის შემთხვევაში ტექსტი თვითონ მასწავლებელმა უნდა წააკითხოს, ან წააკითხოს იმ მოსწავლეს, რომელსაც კარგი დიქცია და წარმოთქმა აქვს. სანამ მასწავლებელი სწორ პასუხებს წაიკითხავდეს, შესაძლებელია მოსწავლეებმა პასუხები ჯერ ერთმანეთში გადაამონმონ (**peer correction**). დაუშვებლად მიგვაჴნია წიგნში მოცემული მოსმენის სავარჯიშოების გამოტოვება, ან მათთვის არასათანადო დროის და ყურადღების დათმობა. მოსმენის უნარ-ცეცვის განვითარებას რეგულარული ვარჯიში და დრო სჭირდება. გარდა მოსმენის უნარ-ცეცვისა, მოსასმენი სავარჯიშოები მოსწავლეებში ბუნებრივად ავითარებს კარგ წარმოთქმას და მათ სწორ ბგერებზე, მახვილზე, ინტონაციაზე და რიტმზე ავარჯიშებს.

5. Read the text and fill the gaps with the words or phrases given. Two words are extra.
 altitude book customer design disabilities online rafting rates
 resort service website
 Need a travel agent to help you plan your vacation and weekend (1) getaway? Then Western Travel is at your
 _____ (2). We offer fascinating holidays in the Alps. We _____ (3) individual trips according
 to your interests. These include: long mountain walks, _____ (4) on speedy rivers, camping tours at
 an _____ (5) of 1,500 metres and many, many more. We can _____ (6) your hotel and we also
 guarantee the best travel _____ (7). Special tours are organized for people with certain _____
 (8). Don't think travel Book _____ (9) now.

6. Listen to an advertisement for a travel agency and fill in the missing information below. In each gap you should
 insert up to three words maximum.
 The name of the travel agency is Fun Travel (1).
 Fun Travel organizes tours to _____ (2).
 The length of the tours is _____ (3).
 The most interesting sites visited are _____ (4) and _____ (5).
 There are special offers for tours to _____ (6) and _____ (7).
 The _____ (8) is free for the disabled _____.
 Fun Travel started operating in _____ (9).
 Fun Travel has had more than _____ (10) customers.

Grammar: Expressing quantity

There are several ways of expressing quantity in English. Let's have a look at some of them.

A lot of or lots of are used in the affirmative with countables and uncountables:
 There are a lot of/lots of pine trees in Borjomi park.
 There is no difference in meaning or use between these phrases. But today the slightly more familiar lots of is tending
 to replace a lot of in all contexts.

Many (with countables) and much (with uncountables) are mostly used in questions and negations. They can also be
 used in the affirmative in formal English:
How many travel agencies are there?
 You don't need much money to go to Svaneti.
Many people can't afford to travel nowadays.

Many and much are used after so: There were so many people in the park that there was nowhere to sit.

A few (with countables) and a little (with uncountables) mean 'some' (ცოტაოდენი).
 (Very) few and (very) little mean 'not enough' (ცოტა არასაკმარისი):
 I need a few eggs and a little matsoni to make khachapuri./ There are very few eggs and very little matsoni. We
 need to buy some more.

7. Read the grammar rules again for the words expressing quantity and fill in the grid below.

	countables	uncountables
positive	a lot of / lots of	.....
interrogative	.....	much
negative	many	.....
positive	.....	(a) little

გრამატიკა
მიზანი: წინა წლებში ნასწავლი გრამატიკული მასალის (words expressing quantity) გამეორება-გამყარება.
ხანგრძლივობა: დაახლ. 8-10 წუთი
პროცესი: მოსწავლეები რიგ-რიგობით ხმამაღლა კითხულობენ გრამატიკულ მასალას. მასწავლებელი
 პერიოდულად განმარტავს საკითხს. ზოგ შემთხვევაში შესაძლებელია მშობლიური ენის გამოყენება.
 გრამატიკული მასალა მოსწავლეებს არ უნდა გაუჭირდეთ ორი მიზეზის გამო: 1. მოცემულ მაგალითებზე
 დაკვირვების შედეგად დასკვნის გამოტანა ინდუქციური გზით არის შესაძლებელი; 2. გრამატიკული
 მასალა იმეორებს წინა წლებში ნასწავლს (recycling). თვალსაზრისით მისი მიზანშეწონილია დაფის
 გამოყენება.

სავარჯიშო 7
მიზანი: მსგავსება-განსხვავება a lot of / lots of / many / much / (a) few / (a) little-ის შორის. წინა წლებში
 ნასწავლი მასალის გამეორება (recycling)
ხანგრძლივობა: დაახლ. 7-10 წუთი
პროცესი: მოსწავლეები გრამატიკულ მასალაზე და ნიმუშზე დაყრდნობით აკეთებენ დავალებას.
 მასწავლებელი სუსტ მოსწავლეებს დამატებით განმარტებებს აძლევს. სავარჯიშოსათვის გამოყოფილი
 დროის გასვლის შემდეგ მოსწავლეები კითხულობს პასუხებს. შეცდომების შემთხვევაში ჯგუფი ერთად
 მსჯელობს. რთული შემთხვევების დროს მსჯელობაში მასწავლებელი ერევა და მოსწავლეებს ცალსახა
 განმარტებებს აძლევს. ეს, ისევე როგორც მომდევნო სავარჯიშო, მოსწავლეებს გრამატიკული წესების
 ცოდნაში და მათ სწორ გამოყენებაში (accuracy) ავარჯიშებს.

ლაპარაკი
სავარჯიშო 9
მიზანი: პრეზენტაციის ცნების შემოტანა და პრეზენტაციის გაკეთების ტექნიკის გაცნობა.
ხანგრძლივობა: 12-15 წუთი
პროცესი: ეს სავარჯიშო საფუძველს უყრის გაკვეთილზე მინი-პრეზენტაციების გაკეთებას.
 ინდივიდუალური პრეზენტაციების გაკეთება მოსწავლეებს ყოველ მეორე გაკვეთილში მოეთხოვებათ.
 ამას კი სწორედ პირველ გაკვეთილზე უნდა ჰქონდეთ საფუძველი. ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ
 მასწავლებელმა თვითონაც კარგად შეისწავლოს ეს საკითხი და მხოლოდ ამის შემდეგ გამოიტანოს
 გაკვეთილზე მსჯელობის საგნად. მოსწავლეები რიგ-რიგობით კითხულობენ ჯერ პრეზენტაციის
 განმარტებას, ხოლო შემდეგ კარგი პრეზენტაციის მახასიათებლებს (tips for good presentation) და
 მსჯელობენ თითოეულ მათგანზე. ბოლოს მოსწავლეები მცირე ჯგუფებად მსჯელობენ იმაზე, თუ რა
 შეიძლება დაემატოს კარგი პრეზენტაციის მახასიათებლების ჰამონათვალს. საბოლოოდ ეს შეიძლება
 მთლიანი ჯგუფის მსჯელობაში გადაიზარდოს და ყველა ერთად შეთანხმდეს ერთ დამატებით
 კრიტერიუმზე. ასევე უნდა შეთანხმდნენ იმაზე, რომ პრეზენტაციების გაკეთების შემთხვევაში ისინი ამ
 კრიტერიუმებს დაიცავდნენ.

წერა
სავარჯიშო 10
მიზნები: ა. წინა წელს ნასწავლი პარაგრაფის (აბზაცის) წერის ტექნიკის გამეორება; ბ.
 არგუმენტირებულად წერის უნარ-წყვევის განმტკიცება.
ხანგრძლივობა: 12-15 წუთი
პროცესი: სანამ მოსწავლეები წერას დაიწყებდნენ, მასწავლებელი მათ ახსენებს აბზაცის წერის
 ტექნიკას, რაც მათ მე-11 კლასში ისწავლეს. შემდეგ მასწავლებელი კიდევ ერთხელ რწმუნდება იმაში,
 რომ მოსწავლეებმა დავალების მოთხოვნა კარგად გაიგეს (მოსწავლეებს უსვამს ისეთი სახის შეკითხვებს,
 როგორცაა, მაგ. What is the main topic of the writing task? How many and what arguments are you going to
 give? Where do you prefer to travel?). იგი ასევე ახსენებს მოსწავლეებს, რომ სიტყვების რაოდენობა უნდა
 მერყეობდეს 110-120 სიტყვას შორის.
 იმ შემთხვევაში, თუ დრო დარჩება, მასწავლებელი მოსწავლეებს სთხოვს იმსჯელონ დასმული
 საკითხის გარშემო და ეძებონ არგუმენტები თავიანთი პოზიციების/აზრების გასამყარებლად.

B. Underline the correct choice. One example is given.

1. It'll definitely rain. There are a lot of / few / many clouds in the sky.
2. We are losing clients this year. So a little / a few / few of them have asked for our services.
3. There is too little / a little / few snow here to ski. Let's go somewhere else.
4. Lots of / Many / Much travel agencies offer trips to the Mediterranean resorts nowadays.
5. There are many / a lot of / few cherry trees in the centre of Washington DC.
6. Many / Lots of / A few people can't find jobs nowadays.
7. Climbers had so a little / little / a few water left that they started to look for spring somewhere.
8. There are so lots of / a few / many stray dogs in the streets that they might cause trouble.

Speaking

B.

From the next unit you will have to prepare and give small presentations during the lesson. Before doing so, let's learn what a presentation is and what makes a presentation good.

What is a presentation?

A presentation is a speech on a certain topic made in front of public. It can last from 2 minutes to 1 hour and more. The number of people listening to a presentation can also vary from 3-4 people to one hundred and more.

What are the tips for a good presentation?

- Tip 1 Prepare your speech well and practise it beforehand.
- Tip 2 Be original from the start, so that you can hold your listeners' attention.
- Tip 3 Have notes prepared and use them occasionally when you speak.
- Tip 4 Be confident. Establish eye contact from the very beginning.
- Tip 5 Be specific. Speak to the point. Use facts and details.
- Tip 6 Don't panic! Relax! Use some humour!
- Tip 7 Keep to the time limit.
- Tip 8 Don't read. There is nothing more boring than reading a speech from a piece of paper.
- Tip 9 What else? Add one more tip which you think is important for a successful presentation. Compare your tip to your friends'.

New get ready to write

1 Q. Is it better to use the services of a travel agent or is it better to travel on your own? List the advantages and disadvantages of both kinds of travel. Then write a paragraph about your chosen kind of travel, giving reasons for your choice. Write between 110-120 words.

For example: *Traveling on your own is cheaper, but if you go to a travel agent's they can deal with details such as booking your tickets and your accommodation* .....

.....

.....

.....

სავარჯიშო 8

მიზანი: იგივე, რაც სავარჯ. 7.

ხანგრძლივობა: დაახლ. 7-10 წუთი

პროცესი: ეს სავარჯიშო მოსწავლეებს წინა წლებში ნასწავლის გამეორება-გამყარებაში ეხმარება.

მოცემული გრამატიკული მასალა, ერთი შეხედვით მარტივია, მაგრამ გამოცდილება გვაჭვენებს, რომ მოსწავლეებს რაოდენობის აღმნიშვნელი სიტყვების სწორად გამოყენება უჭირთ და მათი გამოყენებისას ხშირად უშვებენ შეცდომებს (მაგ. განსხვავება a few-ს და few-ს შორის, many-ს და a lot of-ს შორის). მოსწავლეები სავარჯიშოს დამოუკიდებლად აკეთებენ, შემდეგ ერთმანეთთან ადარებენ პასუხებს და მსჯელობენ. საბოლოო სწორ პასუხებს მათ მასწავლებელი უკითხავს. თუ მოსწავლეებს საკითხი ცუდად ესმით და სავარჯიშოში ბევრი შეცდომა არის დაშვებული, მსჯელობა გრძელდება კიდევ რამდენიმე წუთი. მასწავლებელმა ამისთვის შეიძლება დაფა და დამატებითი მასალა გამოიყენოს.

მასწავლებელი მათ ასხენებს დროის ლიმიტს და განუმარტავს მათ, რომ ნაწერები სწორდება მასწავლებლის წიგნში მოცემული სპეციალური სქემის მიხედვით. სასურველია, რომ თემის შეფასების კრიტერიუმებს მოსწავლეები წინასწარ იცნობდნენ (შეფასების სქემა მოცემულია მასწავლებლის წიგნში). ეს ინფორმაცია და ასეთი სახის განმარტება მოსწავლეებში ღიაობის, ობიექტურობის და სანდოობის პრინციპებს ამკვიდრებს. მოსწავლეები რვეულებში წერენ მოცემულ თემას. წერის დამთავრების შემდეგ ისინი თავად ამოწმებენ, თუ როგორ დაიცვეს მათ წერის წესები. ზოგ ნაწერს მოსწავლეები კითხულობენ ხმამაღლა. სასურველია, რომ გასწორებისას მასწავლებელმა ნაწერებს თავისი კომენტარები და რეკომენდაციები დაუთოს. (მაგ. *I liked your first example; This is a very good argument; You have to work more on your spelling* და ა.შ).

შეფასების ფორმები და რეკომენდაციები

მოსწავლეს ეძლევა ორგვარი შეფასება: განმავითარებელი (**formative**) და განმსაზღვრელი (**summative**). შეფასების პროცესში მასწავლებელს გააზრებული უნდა ჰქონდეს რა მიზნით აფასებს მოსწავლეს, მისი განვითარების ხელშეწყობის მიზნით თუ მხოლოდ მისი მიღწევის დონის დადგენის მიზნით. თუ იგი განმავითარებელ შეფასებას მიმართავს, მაშინ არსებით მნიშვნელობას იძენს პრობლემების დაფიქსირება და გაანალიზება სასწავლო პროცესის უკეთ დასაგეგმად, მოსწავლეებისთვის უფრო ქმედითი დახმარების გასანევიად. ასეთ შემთხვევაში ნიშნის დაწერა არ არის სავალდებულო. თუ მასწავლებელი განმსაზღვრელ შეფასებას მიმართავს, მაშინ არსებით მნიშვნელობას იძენს ნიშნის დაწერა.

მოსწავლის ცოდნა ფასდება 4 კომპონენტის მიხედვით. ესენია: 1. საკლასო დავალებები; 2. შემაჯამებელი დავალებები; 3. საშინაო დავალებები; 4. დამატებითი კომპონენტი (კლასის გად-ანყვეტილების მიხედვით, მაგ. შემოქმედებითობა, პროექტებში მონაწილეობა).

ტრიმესტრული ნიშნის კომპონენტების პროცენტული შემადგენლობა შემდეგია:

- საკლასო დავალებები 40%
- შემაჯამებელი დავალებები 40%
- საშინაო დავალებები 10 %
- დამატებითი კომპონენტი 10%

მოსწავლის შეფასება ხდება ენობივი უნარ-წყევების და ენობივი სისტემების შემდეგი აქტივობებით:

- კონტექსტის მიხედვით უცნობი სიტყვის მნიშვნელობის ამოცნობა.
- ტექსტიდან ფაქტობრივი ინფორმაციის ამოკრება.
- კითხვებზე მოკლე პასუხების გაცემა.
- სათაურების აბზაცებთან ან ტექსტთან მისადაგება.
- სწორი/მცდარი დებულებების განსაზღვრა.
- ჴანაწერის მოსმენისას სიტყვების ან ფრაზების ამოცნობა.
- ჴანაწერის მოსმენისას გამოტოვებულ ადგილებში სიტყვების ჴანწერა.
- კითხვების დასმა/სათანადო პასუხების გაცემა.
- სიმულაციური დიალოგის/სიტუაციის გათამაშება.
- დებატებში მონაწილეობა/ამბის მოყოლა.
- გამოტოვებულ ადგილებში სწორი ფორმების/სიტყვების/ფრაზების ჴანწერა.
- წინადადებების ტრანსფორმაცია.
- სიტყვების და ფრაზული ჴმნების წარმოება.
- ქართული და ინგლისური შესატყვისობების დადგენა.
- თვითშეფასება, თანაშეფასება

აქტივობების ჴამონათვალი შეესატყვისება ინგლისური ენის სტანდარტის მოთხოვნებს. ჴამონათვალი არასრულია. სახელმძღვანელოში გამოყენებული აქტივობების სახეობები აქ მოტანილზე მეტია. არასრულია აგრეთვე გრამატიკული ცოდნის შესაფასებელი აქტივობების ჴამონათვალი. სრული ნუსხა იხ. შინაარსისა და მიზნების რუკაში.

უცხოური ენის შეფასების შესახებ სრული ინფორმაცია მოცემულია შემდეგ ინტერნეტ მის-ამართზე: www.ganatileba.org. “სასარგებლო რესურსები მასწავლებლებისათვის”- ცენტრის პუბლიკაციები”. იხილეთ ასევე პუბლიკაცია: “სასარგებლო რესურსები მასწავლებელთათვის” 2007.

მოსწავლის შეფასება ხდება ასევე ტესტების საშუალებით, რომლის შედეგებიც მასწავლებელმა შეიძლება გამოიყენოს როგორც განმავითარებელი შეფასებისთვის, ანუ მოსწავლეთა განვითარების ხელშეწყობის მიზნით, ისე მოსწავლის განმსაზღვრელი შეფასებისთვის, ანუ მისი მიღწევის დონის დადგენის მიზნით. ტესტების კრებულში მოცემული 6 ტესტი აკადემიური წლის განმავლობაში შემდეგნაირად ნაწილდება:

I ტრიმესტრი: **Progress Test 1; Progress Test 2**

II ტრიმესტრი: **Progress Test 3; Progress Test 4**

III ტრიმესტრი: **Progress Test 5; Final Test**

ტესტების ასეთი განაწილებისას მასწავლებელს ტრიმესტრში ორი საკონტროლო წერის ჴატარება უწევს: 1 - ტრიმესტრის შუაში და 1 - ბოლოს. წლის ბოლოს ტარდება Final Test, რომლიც აერთიანებს მესამე ტრიმესტრის და მთელი წლის მასალას და, შესაბამისად, შედეგები მასწავლებელმა წლის საბოლოო შეფასებისთვის შეიძლება გამოიყენოს. ტესტის შეფასების კრიტერიუმები მარტივია: კითხვის, ლექსიკის და გრამატიკის თითოეული საკითხი ფასდება 1 ქულით, წერა — 10 ქულით. მთლიანი ტესტის მაქსიმალური ქულა არის — 50. ტესტის სტრუქტურა და საკითხებისა და ქულების შეფარდება სქემატურად ასე გამოიყურება:

რა მონმდება	საკითხები	მაქსიმალური ქულა
წაკითხულის გააზრება	1-10	10
ლექსიკა	11-25	15
გრამატიკა	26-40	15
წერა	1	10
მთლიანი ტესტის მაქსიმალური ქულა		50

ტესტების სტრუქტურა და შეფასების სისტემა იმის საშუალებას იძლევა, რომ შეფასდეს როგორც მთლიანი ტესტი, ისე მისი ცალკეული ნაწილები. ეს მნიშვნელოვანია, რადგანაც მოსწავლე თვითონ ხედავს თუ ტესტის რომელ ნაწილში აქვს უფრო მეტი მიღწევები და რომელში — ნაკლები. შედეგების გათვალისწინებით სწავლის პროცესი უფრო ეფექტური და მაღალ შედეგებზე ორიენტირებული ხდება. ტესტები სწორდება მასწავლებლის წიგნში მოცემული პასუხების (**Answer keys**) მიხედვით. დაუშვებელია ტესტების გასწორება და მოსწავლისთვის ქულის მინიჭება საკუთარი მოსაზრებით, პასუხების სქემის გარეშე. ამ შემთხვევაში ობიექტურობა და სტანდარტიზაცია ვერ იქნება მიღწეული. წერის დავალების გასწორების დროს მასწავლებელი ვალდებულია იხელმძღვანელოს სპეციალური შეფასების სქემით (გვ.23), რომელიც მან წინასწარ კარგად უნდა შეისწავლოს. მოსწავლის წაწერის შეფასებისას მასწავლებელმა ზუსტად უნდა დაიცვას ის კრიტერიუმები, რომლებიც წერითი დავალების შეფასების სქემაშია მოყვანილი. დაუშვებელია გასწორების პროცესში რაიმე სახის უზუსტობა, რაც მოსწავლის არაობიექტურად შეფასების მიზეზი შეიძლება გახდეს.

მასწავლებელმა ტესტის 50 ქულა 10-ბალიან შეფასებაში შემდეგი სქემით უნდა გადაიყვანოს:

ტესტში მიღებული ქულა	50-47	46-43	42-39	38-35	34-31	30-27	26-23	22-19	18-15	14-11	10-0
საბოლოო ქულა	10	9	8	7	6	5	4	3	2	4	0

ტესტური დავალებების ნიმუშები

მოგვყავს ლექსიკური სავარჯიშოს და წერიტი დავალების ნიმუშები. მოგვყავს ასევე წერიტი დავალების შეფასების სქემა და წერიტი დავალების გასწორების ნიმუში.

Vocabulary: One point for each correct answer

- *Read the text and fill in the missing words. Two words are extra. The first has been done for you as an example.*

activities confident ~~going~~ information teach learn
difficult present future fluently knowledge useful would

I enjoy g o i n g (0) to English language school. At ..... (1) I am learning shopping vocabulary and also how to use Conditional one, one of the most ..... (2) grammar questions. Conditional one is especially ..... (3) for speaking about future events and giving the ..... (4) which may happen in near or far ..... (5). I feel much more ..... (6) now as I have certainly gained some ..... (7) in this field, but there is one thing I ..... (8) like to learn more. I spend too little time on listening ..... (9) and probably this is why I still can't speak English ..... (10).

Vocabulary _____ /10

Writing: Maximum number of points 10.

- *You are going to Amsterdam next Sunday and would like your chat-friend Alex to meet you at the airport. Write him an email, ask him to meet you, tell him your travel details and describe what you will be wearing, so that he recognizes you easily. Write between 110-130 words.*

Dear Alex,

I am arriving in Amsterdam next Sunday at .....

Writing _____ /10

შეფასების სქემა ტესტის წერიტი დავალებისთვის

იგივე სქემის გამოყენება მიზანშეწონილია მოსწავლის წიგნის წერიტი დავალებების შესაფასებლად.

ქულა	როგორ პასუხობს ნაწერი დავალებას Task fulfilment	როგორ არის დაცული გრამატიკული, ლექსიკური და ორთოგრაფიული სიზუსტე. Accuracy	ქულა
5-4	ნაწერი კარგია. აზრი მკაფიოდ და თანმიმდევრულად არის გადმოცემული. სრულყოფილად არის გაცემული პასუხი დავალებაზე. მოყვანილია 1-2 ფაქტი და/ან მაგალითი.	გრამატიკული შეცდომების რაოდენობა 2-ს არ აღემატება. წინადადებების წყობა გამართულია. ლექსიკა მოთხოვნის შესაბამისია. დაშვებულია უმნიშვნელო შეცდომები ორთოგრაფიასა და პუნქტუაციაში.	5-4
3-2	ნაწერი საშუალო დონისაა. აზრი ღანს, მაგრამ ზოგ შემთხვევაში მას თანმიმდევრობა აკლია, მოყვანილია მხოლოდ ერთი ფაქტი და/ან მაგალითი.	დაშვებულია 3-6 გრამატიკული შეცდომა. წინადადებების წყობა ძირითადად კარგია, თუმცა არის 1-2 გამონაკლისი. ლექსიკა მოთხოვნაზე უფო მარტივია. დაშვებულია რამდენიმე შეცდომა ორთოგრაფიასა და პუნქტუაციაში.	3-2
1-0	ნაწერი სუსტია. აზრის გაგება ჭირს, წინადადებებს შორის კავშირი არ ღანს. მაგალითი ან არ არის მოყვანილი, ან იგი ძალიან მარტივი და უმნიშვნელოა. A	დაშვებულია 7-ზე მეტი გრამატიკული შეცდომა. წინადადებების წყობა არასწორია. ლექსიკა მეტად მარტივი და შეუსაბამოა. ორთოგრაფიასა და პუნქტუაციაში დაშვებულ შეცდომებს სისტემური ხასიათი აქვს.	1-0

მოგვყავს წერიტი დავალების გასწორების ნიმუში ზემოთ მოცემული შეფასების სქემის მოთხოვნების მიხედვით. ნაწერი პასუხობს ზემოთმოყვანილ დავალებას.

Dear Alex,

As you know I will be arriving in Amsterdam next Sunday. I will be taking a flight which arrive there at 5 a.m. I know this is not a good time for meet me in the airport so am really sorry. We haven't met before so I will try to describe myself so that you can easily recognize me. I will be wearing lite blue jeans and a red cap. I usually don't wear caps but I thought red is the colour one can easy see. I will also be wearing a T shirt which has the word Amsterdam on it. My friend gave it to me. He say your city is a wonderfull place with lots of beautiful bridges and canals, so I am looking forward to seing you and the place you live.

All the best,
Gogi

შეფასება:

Task fulfilment: 5 ქულა: აზრი მკაფიოდ და თანმიმდევრულად არის გადმოცემული. სრულყოფილად არის გაცემული პასუხი დავალებაზე. გამოყენებულია მაკავშირებლები (so, so that, both). ლექსიკა მოთხოვნის შესაბამისია.

Accuracy: 3 ქულა: დაშვებულია 4 გრამატიკული შეცდომა (შეცდომები გახაზულია). წინადადებების წყობა ძირითადად კარგია. დაშვებულია რამდენიმე შეცდომა ორთოგრაფიასა (*lite* instead of *light*; *wonderfull* instead of *wonderful*) და პუნქტუაციაში. ნაწერის მოცულობა მოთხოვნაზე უმნიშვნელოდ დიდია (სიტყვების რაოდენობა არის 135); ეს შეფასებაზე არ მოქმედებს.

საბოლოო შეფასება: 8 ქულა

შენიშვნა: მოსწავლე არ შეფასდება თუ ნაწერი არ პასუხობს დავალებას, მაგ. თუ იგი აეროპორტში დახვედრის ნაცვლად წერს იმაზე, თუ როგორ ატარებს თავისუფალ დროს. ისეთ შემთხვევებში, როდესაც ნაწერი მოთხოვნაზე შესაძლებელია დიდი ან მცირეა, მოსწავლეს აკლდება 1 ქულა (მაგ. დავალების მოთხოვნაა 110-130 სიტყვა, მოსწავლემ კი დაწერა 80 ან 170 სიტყვა).

დანართი I

XII კლასი სწავლის შედეგები და ინდიკატორები მოსმენა

(მოსმენის უნარის გასავითარებლად გამოიყენება ნახევრად ავთენტური* აუდიოწանაწერები, სადაც ტექსტები მკაფიოდ ისმის)

უ.12.მ.1. მოსწავლე იცებს დიალოგს, ინტერვიუს, რეპორტაჟს.

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

- ამოიცნობს საკომუნიკაციო სიტუაციას (თანამოსაუბრეებს, თემას, საკითხებს)
- ამოკრეფს ფაქტობრივ ინფორმაციას
- ამოიცნობს თანამოსაუბრეთა დამოკიდებულებას, განწყობილებას, შეფასებას ამა თუ იმ საკითხთან დაკავშირებით

- განასხვავებს მეტყველების ფამილარულ და თავაზიან ფორმებს

უ.12.მ.2. მოსწავლე იცებს საინფორმაციო აუდიოწანაწერებს.

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

- ამოიცნობს საინფორმაციო გადაცემის რუბრიკებს (ახალი ამბები, პრესის მიმოხილვა, სპორტი, ამინდის პროგნოზი და სხვა)

ა. მოსწავლე იცებს ამინდის პროგნოზს.

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

- ამოიცნობს გეოგრაფიულ ადგილებს
- ამოიცნობს ატმოსფერულ მოვლენებსა და ტემპერატურას

ბ. მოსწავლე იცებს სპორტის ახალ ამბებს.

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

- ამოიცნობს სახეობებს
- ამოიცნობს გამარჯვებულ და დამარცხებულ გუნდებს/მოთამაშეებს
- ამოიცნობს ანგარიშს/შედეგს

უ.12.მ.3. მოსწავლე იცებს საზოგადოებრივი თავშეყრის ადგილებში გაკეთებულ განცხადებებს.

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

- ამოიცნობს სად არის წარმოთქმული განცხადება (აეროპორტში, სუპერმარკეტში, სადგურში, მეტროში და სხვა)
- ამოიცნობს განცხადების მიზანს (რეკლამირება, გაფრთხილება, ინფორმირება და სხვა)
- ამოიცნობს ადრესატს
- ამოკრეფს ფაქტობრივ ინფორმაციას (გამგზავრების დრო, ბაქანი, ფასი, დაკარგული ნივთი და სხვა)

მოსმენის სტრატეგიები

უ.12.მ.4. მოსწავლე განსაზღვრავს მოსმენის მიზანს და იყენებს შესაბამის სტრატეგიას.

ა. მოსწავლე ამოიცნობს ზოგად შინაარსს.

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

- ამოიცნობს საკომუნიკაციო სიტუაციას, მთავარ თემას/საკითხებს ნაცნობ სიტყვებსა თუ გამოთქმებზე დაყრდნობით

ბ. მოსწავლე ამოიცნობს კონკრეტულ ინფორმაციას (სელექციური მოსმენა).

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

- ამოკრეფს მხოლოდ საჭირო ინფორმაციას

ლაპარაკი

უ.12.ლ.1. მოსწავლე თავს ართმევს ყოფით საკომუნიკაციო სიტუაციას

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

- მონაწილეობს სიმულაციურ სიტუაციებში
- ინტერაქციის დროს შეარჩევს საკომუნიკაციო სიტუაციის შესატყვის გამოთქმებს, კლიშეებს
- სათანადოდ რეაგირებს თანამოსაუბრის რეპლიკებზე
- საუბრობს ტელეფონით
- მართებულად იყენებს მეტყველების ფამილარულ და თავაზიან ფორმებს

უ.12.ლ.2. მოსწავლე მონაწილეობს ინტერაქციაში.

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

- სვამს და პასუხობს კითხვებს ნაცნობ თემატიკაზე
- საკამათო საკითხის წამოჭრისას გამოხატავს საკუთარ დამოკიდებულებას
- სასწავლო პროცესში წარმოქმნილ პრობლემასთან დაკავშირებით უცხოურ ენაზე მიმართავს და პასუხობს მასწავლებელს/თანატოლებს

უ.12.ლ.3. მოსწავლე გაბმულად ლაპარაკობს.

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

- ყვება თავს გადამხდარ, გაგონილ, ნანახ, ნაკითხულ ამბავს
- საკამათო საკითხებთან დაკავშირებით გამოხატავს და განმარტავს თავის პოზიციას, მის გასამყარებლად მოჰყავს მაგალითი
- გადმოსცემს დიალოგის, ინტერვიუს შინაარსს

ზეპირმეტყველების სტრატეგიები

უ.12.ლ.4. მოსწავლე იყენებს ზეპირმეტყველების სათანადო სტრატეგიებს.

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

- საუბრის დაწყებამდე თავს უყრის აუცილებელ რესურსებს (მოდელები, საკვანძო სიტყვები, გამოთქმები, კლიშეები)
- “ბლოკირების” შემთხვევაში იყენებს საკომპენსაციო საშუალებებს (მიმიკა, ჟესტიკულაცია, პერიფრაზირება და სხვა)
- ხვდება და ასწორებს საკუთარ/სხვის შეცდომებს
- გაუგებრობის შემთხვევაში ითხოვს განმარტებას, ნელა და გარკვევით წარმოთქმას, გამეორებას

კითხვა

(კითხვის უნარის გასავითარებლად გამოიყენება ნახევრად ავთენტური* ან ავთენტური* ტექსტები)

უ.12.კ.1. მოსწავლე იცებს კორესპონდენციას.

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

- ამოიცნობს ფორმატს (არაოფიციალური/ოფიციალური წერილის ხელნაწერი ან ელექტრონული ვერსია).
- ამოიცნობს საკომუნიკაციო სიტუაციას (ავტორი, ადრესატი, კორესპონდენციის მიზანი, გაგზავნის თარიღი, ადრესატის/ავტორის მისამართი)
- ამოიცნობს წერილში ასახულ თემას/საკითხებს
- ამოიცნობს ფაქტობრივ ინფორმაციას (სად, როდის, რა, რამდენი, როგორ ...)
- ამოიცნობს შეხედულებებს, ემოციებს

უ.12.კ.2. მოსწავლე ეცნობა პრესას (ინტერვიუ, გამოკითხვა, მკითხველის გამოხმაურება).

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

- ამოიცნობს კორესპონდენტს, რესპონდენტს
- ამოიცნობს თემას/საკითხებს
- ამოიცნობს რესპონდენტის ემოციებს, შეფასებებს, შეხედულებას

უ.12.კ.3. მოსწავლე იცებს ფაქტობრივი მასალის შემცველ შემეცნებით ტექსტს სხვადასხვა თემაზე (ისტორიის, კულტურის, საბუნებისმეტყველო სფეროებიდან).

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

- ამოიცნობს მთავარ თემას/საკითხებს
- ამოიცნობს ფაქტობრივ ინფორმაციას

უ.12.კ.4. მოსწავლე იცებს თხრობით ტექსტს (მოთხრობა, ცხოვრებისეული ისტორია, მოგონება, დღიური).

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

- ამოიცნობს მთხრობელს
- ამოიცნობს პერსონაჟებს
- ამოიცნობს ამბის მსვლელობის მთავარ ეტაპებს (დასაწყისი, ამბის განვითარება, დასასრული)
- ამოიცნობს მოვლენათა თანამიმდევრობას
- ამოიცნობს ფაქტობრივ ინფორმაციას (სად, რატომ, რა მიზნით და სხვა)
- ამოიცნობს პერსონაჟების განწყობილებებს, გრძობებს, დამახასიათებელ თვისებებს

უ.12.კ.5. მოსწავლე იცებს ბიოგრაფიას.

შედეგი მიღწეულია, როდესაც მოსწავლე:

- ამოიცნობს პიროვნებას
- ამოიცნობს დროის და სივრცის ორიენტირებს (თარიღი, დაბადების ადგილი, ეპოქა)
- ამოიცნობს მოღვაწეობის სფეროს, რაშიც გაითქვა სახელი (ისტორია, ხელოვნება, პოლიტიკა, სპორტი და სხვა)
- ამოიცნობს პიროვნულ თვისებებს
- ამოიცნობს პიროვნების კარიერის ეტაპებს

კითხვის სტრატეგიები

უ.12.კ.6. მოსწავლე განსაზღვრავს კითხვის მიზანს და შესაბამისად იყენებს კითხვის სხვადასხვა სახეობას (გაცნობითი, შესწავლითი, ძიებითი).

ა. მოსწავლე ეცნობა ტექსტს (გაცნობითი კითხვა).

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

- გამოთქვამს ვარაუდს ტექსტის შინაარსის შესახებ სხვადასხვა ელემენტების მოშველიებით (სათაური, ქვესათაური, ილუსტრაცია, აბზაცების დასაწყისი, ერთ-ერთი აბზაცი, გამოყოფილი სიტყვები)
- ერთხელ კითხულობს ტექსტს
- ყურადღებას არ ამახვილებს უცნობ სიტყვებზე
- ეყრდნობა ნაცნობ სიტყვებს ზოგადი შინაარსის გასაგებად

ბ. მოსწავლე გულდასმით კითხულობს ტექსტს (შესწავლითი კითხვა)

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

- პირველ ეტაპზე ეცნობა ტექსტს (გაცნობითი კითხვა.)
- შემდგომ ეტაპზე გამოწვლილვით კითხულობს ტექსტს
- ცდილობს უცნობი სიტყვების, გამოთქმების ამოცნობას ნაცნობ ვერბალურ (კონტექსტი, უცხოური ენიდან შემოსული სიტყვები, სიტყვის ნაცნობი ფუძე, აფიქსები) და არავერბალურ (ტექსტის აგებულება, ილუსტრაციები, სხვადასხვაგვარი შრიფტი, ბრჭყალები) ელემენტებზე დაყრდნობით
- უცნობ სიტყვებს, გამოთქმებს ეძებს მისთვის მისაწვდომ რესურსებში (სახელმძღვანელო, ლექსიკონი, კომპიუტერული პირი)

გ. მოსწავლე ტექსტში პოულობს კონკრეტულ ინფორმაციას (ძიებითი /სელექციური/ კითხვა)

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

თვალის გადავლებით ამოკრეფს კონკრეტულ ინფორმაციას

წერა

უ.12.წ.1. მოსწავლე სწერს წერილს თანატოლს, ახლობელს (ხელნაწერ ან ელექტრონულ ვერსიას).

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

- იცავს კორესპოდენციის ფორმალურ მხარეს (თარიღი, ხელმოწერა, მისამართი)
- კორესპოდენციის ვინაობის გათვალისწინებით შეარჩევს მიმართვისა და დამშვიდობების სათანადო ფორმულებს
- აგებს თხრობას
- თანამიმდევრულად გადმოსცემს მოვლენებს, ფაქტებს
- ა) იცავს ფრაზებს შორის ლოგიკურ კავშირს
- გამოხატავს განწყობილებას, სურვილებს, შეფასებებს
- იცავს გრამატიკისა და ორთოგრაფიის ნორმებს

უ.12.წ.2. მოსწავლე წერს გამოჩენილი ადამიანის ბიოგრაფიას კონკრეტული მონაცემების მიხედვით.

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

- მიუთითებს პიროვნების დაბადების თარიღსა და ადგილს
- თანამიმდევრულად გადმოსცემს მისი ცხოვრების ეტაპებს
- ახასიათებს პერსონაჟს
- გამოკვეთს ფაქტებს, რომლებმაც მას სახელი გაუთქვა
- იცავს გრამატიკისა და ორთოგრაფიის ნორმებს

უ.12.წ.3. მოსწავლე წერს ფიქტიურ სამოტივაციო წერილს სასწავლებელში ან სამუშაო ადგილზე წარსადგენად.

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

- სათანადო ადგილზე მიუთითებს ავტორისა და ადრესატის სახელებს პირად მონაცემებს (გვარი, თანამდებობა, მისამართი, თარიღი)
- იყენებს მიმართვისა და დამოშვიდობების სათანადო კლიშეებს
- მიუთითებს მოტივაციებზე
- სათანადოდ წარმოაშენს ავტორის გამოცდილებას, თვისებებს, ცოდნას
- მიუთითებს დანართს (მაგ.: ავტობიოგრაფია, დიპლომი)
- იცავს გრამატიკისა და ორთოგრაფიის ნორმებს

უ.12.წ.4. მოსწავლე გადმოსცემს საკუთარ და სხვის შეხედულებას, დამოკიდებულებას.

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

- მიუთითებს პრესაში ასახულ სადისკუსიო თემას; (აქტიუალურ საკითხზე ჩატარებული გამოკითხვა, ინტერვიუ, მკითხველის გამოხმაურება, რეცენზია)
- ახდენს რესპონდენტთა მიერ გამოხატული ემოციების პერიფრაზირებას
- გამოთქვამს საკუთარ შეხედულებას და განმარტავს მას
- პოზიციის გასამყარებლად მოჰყავს მაგალითი
- იცავს გრამატიკისა და ორთოგრაფიის წესებს

წერის სტრატეგიები

უ.12.წ.5. მოსწავლე მიმართავს სათანადო სტრატეგიებს.

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

- მოიძიებს და ამზადებს აუცილებელ სასწავლო რესურსებს (ლექსიკონი, ნიმუში, გრამატიკული ცნობარი . . .)
- ადგენს შესასრულებელი სამუშაოს გეგმას და წერს შავ ვარიანტს
- კითხულობს შავ ვარიანტს, სასწავლო რესურსზე დაყრდნობით ამოწმებს და ასწორებს ნაწერს
- ათეთრებს მას

სწავლის სწავლა

უ.12.ს.1. მოსწავლეს განვითარებული აქვს ენის დამოუკიდებლად სწავლის უნარი.

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

- სათანადოდ იყენებს კითხვის, წერის, მოსმენის, ზეპირმეტყველების სტრატეგიებს
- გამოკვეთს მიზანს, რომელსაც ემსახურება ესა თუ ის აქტივობა ან დავალება
- დამოუკიდებლად განსაზღვრავს სამუშაოს შესრულების გზას (იხ. უ.10.ს.1.)
- დამოუკიდებლად მართავს სასწავლო პროცესს (უ.10.ს.2.)
- ეფექტურად იყენებს რესურსებს (უ.10.ს.3.)
- მოსწავლე თანამშრომლობს მენეჯილესთან, გუნდის წევრებთან (უ.10.ს3-4.)

უ.12.ს.2. მოსწავლე ხვეწს შეფასების უნარს.

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

- ამა თუ იმ აქტივობისთვის (მასწავლებლის დახმარებით) ადგენს შეფასების კრიტერიუმებს (მაგ. მეგობრული წერილისთვის: მითითებულია თარიღი, გამოყენებულია მიმართვის და დამშვიდობების სათანადო ფორმულები, აზრი გასაგებად არის გადმოცემული, სწორედ არის გამოყენებული ზმნის დროები და სხვა)
- მონაწილეობს თანაშეფასებებში და მასწავლებელთან ერთად მსჯელობს შეფასების კრიტერიუმებზე

კულტურათა დიალოგი

უ12.კდ.1. მოსწავლე ამოიცნობს უცხოენოვან ინფორმაციას კულტურის სფეროდან.

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

- აკვირდება და ამოიცნობს ილუსტრაციებში/ტექსტებში ასახულ კულტურულ, სიმბოლურ,

საყოფაცხოვრებო რეალიებს)

უ.12.კდ.2. მოსწავლე ტოლერანტულია კულტურული და ინდივიდუალური განსხვავებების მიმართ.

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- ავლებს პარალელებს უცხო და მშობლიურ კულტურებს შორის, პოულობს მსგავსებებს, განსხვავებებს

- კორექტულად გამოთქვამს საკუთარ მოსაზრებას, დამოკიდებულებას კულტურულ თავისებურებებზე საუბრისას

- ავლებს პარალელებს, პოულობს ანალოგიებს, განსხვავებებს საკუთარ და სხვათა სულიერ სამყაროებს შორის (განცდები, განწყობილებები, დამოკიდებულებები)

- ამოიცნობს სტერეოტიპულ შეფასებას და ეძებს მაგალითს, რომელიც ეწინააღმდეგება ამ სტერეოტიპს

უ.12.კდ.4. მოსწავლე ითვისებს განსხვავებულ სოციოკულტურულ გარემოში მიღებულ ქცევის წესებს.

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- აკვირდება და აანალიზებს სოციოკულტურულ თავისებურებებს

- სიმულაციურ სიტუაციების გათამაშებისას იცავს უცხოური სოციო-კულტურული გარემოსთვის დამახასიათებელ ნორმებს

ANSWER KEYS TO THE STUDENT'S BOOK AND THE TAPESCRIPTS

UNIT 1 DREAM HOLIDAYS

Ex. 2 2.A 3.C 4.B 5.B 6.All 7.B 8.D

Ex. 3 1.A/Holiday Hypermarket 2.D/ Travel Land 3.extra 4.extra 5.Caucasus Tour 6.B/Eastern Travel

Ex. 4 2.refined culture 3.reserve a hotel 4.full of glamour 5.travel rates 6.disabled 7.altitude 8.cus-

tomter

Ex. 5 2.service 3.design 4.rafting 5.altitude 6.book 7.rates 8.disabilities 9.online
(extra: resort, customer)

Ex. 6 2.London 3.one week 4. the Tower 5.Westminster Abbey 6.the Planetarium 7.Conan Doyle's house
8.guide service 9.1997 10.two million

Tapescript (Keys to ex. 6 are underlined)

With Fun Travel, come on a fascinating one week holiday in London, the capital of the United Kingdom and one of Europe's leading tourist destinations. We offer you a wide variety of interesting London tourist sites of which the Tower and Westminster Abbey are the most famous. Our special offers include tours to the Planetarium and – for those who are Sherlock Holmes fans – Conan Doyle's house Our vacation package also includes visits to famous London parks, the Victoria and Albert Museum, the National Gallery and many more. Special transport facilities and a free guide service are available for the disabled.

Fun Travel can make hotel reservations for you. Best rates and top quality service guaranteed!

Since opening in 1997, Fun Travel has helped over two million tourists from all five continents. Don't think twice! Make your family holiday special! Book online.

Ex. 7

	countables	uncountables
Positive	a lot of / lots of	a lot of / lots of
interrogative	many	much
Negative	many	much
Positive	(a) few	(a) Little

Ex. 8 2.few 3.little 4.Lots of (informal usage)/ Many (formal usage) 5.a lot of /many 6.Many /Lots of 7.little
8.many

UNIT 2 DISCOVER GEORGIA

Ex. 3 2.The Georgian Times. 3.(house) towers 4.Sighnaghi 5.Nutsa 6.Niko 7.Svaneti

Ex. 4 2.Sighnaghi 3.all the three 4.Shaori Lake 5.Svaneti 6.Sighnaghi 7.Svaneti

Ex. 5 2.e 3.g 4.a 5.f 6.b 7.d

Ex. 6 2.incredible 3.surrounded 4.surroundings 5.developed 6.invested 7.recreation 8.off 9.drive
10.worth (extra: resort, expectations)

Task 7 1.Florida 2.A tornado 3. No 4.It was windy, cold and rainy 5.There was a little rain, but it was mostly dry and very cold.

Tapescript (Keys to ex. 7 are underlined)

Alex: Hello, Suzie, did you have a good holiday?

Suzie: Oh hello, Alex. Yes thanks, it was lovely – at least for the first week. But after that of course the weather was simply terrible.

Alex: Oh dear. What a pity! It was cold here too while you were away you know.

Suzie: Was it? Well, in Florida – did you hear about it? We had that terrible tornado!

Alex: Oh, yes, I saw it on the news! And was there much damage? Your hotel was all right, was it?

Suzie: Well, no, we had to move out actually, to another hotel. I mean, it wasn't too bad, and nobody was hurt, and they were doing their best, but it was still very windy, and really quite cold, and there didn't seem to be any heating or anything.

Alex: Oh, I never realized. Poor you! Did it rain as well?

Suzie: Oh yes – so of course we couldn't swim, or walk on the beach, or any of the things we wanted to do. Such a pity! Anyway, it's a relief to get home and get back to normal, I can tell you.

Alex: Well, we did have a little rain here last week, but on the whole it's been pretty dry, just very cold, you know...

Ex. 8 2.yourselves 3.themselves 4.himself 5.ourselves 6. herself 7.myself 8.yourself

Ex. 9 2.himself 3.himself 4.themselves 5.yourself 6.himself 7.ourselves

UNIT 3 THE FIRST EUROPEAN?

Ex. 1 A.b B.c

Ex. 2 1.B 2.E 3.A 4.D (extra: C, F)

Ex. 3 2.F/ Para.3 3.T/Para 1 4.F/Para 2 5.T/ Para 4 6.F/Para 3 7. F/Para 1

Ex. 4 2.discovery 3.Dato Zhvania 4.skull 5.this human 6.Dmanisi

Ex. 5 2.f 3.a 4.g 5.b 6.h 7.c 8.d

Ex. 6 2.northern 3.painting 4.modernist 5.archeologist 6.excavated 7.site 8.teams 9.historically

10.thousands (extra: useless, wall)

Ex. 7 2.south-west 3.secret 4.personal 5.food 6.wealthy/rich 7.(early)November 8. Copenhagen Na tional

Tapescript (Keys to ex. 7 are underlined)

...And here's some news about a recent astonishing discovery in Denmark.

In the suburbs of Copenhagen, Danish archeologists have discovered thirty ancient Roman graves, at a location south-west of the town. The graves are from about the third century and it is something special and rare in Denmark to have so many ancient graves in one place. According to a local newspaper, this is probably the reason why the exact location is being kept secret until the archeologists from the nearby museum have completed their work.

Archeologists found necklaces and other personal belongings, but they also discovered a large number of ceramic objects which they predict were used for storing food. "The objects we have found show the social status of the people buried there. It's obvious that we're dealing with the wealthy segment of that population," the chief archeologist said.

Excavations are due to be completed in early November, and all the discoveries are expected to be going on display at the Copenhagen National Museum as from December.

And now the weather forecast for the week-end....

Ex. 8 2.haven't left yet. 3.hasn't finished reading that book yet. 4.hasn't woken up yet. 5.hasn't found a job yet.

6.haven't decided what to do yet. 7.hasn't gone yet.

Ex. 9 2.yet 3.already 4.still 5.yet 6.already 7.still

UNIT 4 FINDING A JOB

Ex. 3 2.b. 3.a 4.a 5.c 6.a 7.c

Ex. 4 2.e. 3.a 4.d 5.b 6.h 7.f 8.c

Ex. 5 2.archeologists 3.requirements 4.advertising 5.financial 6.importance 7.application

Ex. 6 Please Just Carry On: 2.night 3.cold 4.know 5.fine 6.asleep 7.trust 8.carry 9.ask (extra: hot, warm)

Ex. 7 2.Both of them read job adverts on jobs.ge / They both read job adverts... 3.Neither of them is /are outgo- ing. 4.All of them drive sports cars. / They all drive sports cars 5.None of them speaks/speak any foreign

languages. 6.We all like winter more than summer / All of us like winter more than summer. 7.Both of us want to be

actors./ We both want to be actors. 8.None of them has/have (ever) eaten pizza.

REVISION ONE UNITS 1-4

Ex. 1 2.Both of them often travel to India. / They both often travel to India. 3.Neither of them speaks/speak Span- ish 4.All of them are applying for this job./ They are all applying for this job. 5.None of them have /has seen the

Dmanisi archeological finds. 6.We all want to see Pirosmeni's paintings at the Arts Mu seum./ All of us want to see Pirosmeni's paintings at the Arts Museum. 7.Both of us want to take a short course in economics / We both

want to take a short course in economics. 8.None of us (them) has/ have (ever) been to a Chinese restaurant.

9.We all like to take photos./All of us like to take photos. 10.Both of us bought a lap-top computer last year. /

We both bought a lap-top computer last year. 11.Neither of them has/have been to Svaneti. 12.All of us (them) can climb this mountain. We(They) can all climb this mountain

Ex. 2 2.Few 3.Lots of 4.little 5.a lot of 6.A few 7.many 8.yourselves 9.themselves

10.yourself 11.themselves 12.ourselves

Ex. 3 2.yet 3.already 4.yet 5.still 6.yet 7.already 8.still 9.yet 10.already 11.already 12.still

Ex. 4 2.make a reservation 3.an astonishing site 4.make an announcement 5.apply for 6.give a presen tation

7.make an investment 8.medieval centuries 9.security guards

10.deadline for 11.recreation zone 12.job vacancies (extra: first of all, get rid)

Ex. 5 2.უნარშეზღუდული 3.კლიენტი, მომხმარებელი 4.სიმალე (ზღვის დონიდან) 5.დაჯავშნა 6.დიდება,

მომხიბვლელობა 7.აუცილებელი, მნიშვნელოვანი 8.გადაჭარბება 9.მოლოდინი 10.შთაბეჭდილება

11.ხედი, არემარე 12.ინფრასტრუქტურა 13.დაუჯერებელი 14.არჩევანი 15.თავის ქალა

16.შუა საუკუნეების 17.განსაცვიფრებელი 18.წინაპრები 19.ვარაუდი 20.მაიმუნი (დიდი ზომის)

21.მიგრანტი 22.ადგილმდე

ბარეობა 23.თვალწარმტაცი 24.ანგარიში, ბულალტერია 25.ბოლო ვადა 26.კვალიფიკაცია

27.გამოცხადება 28.უშიშროება 29.დაჯავშნა 30.დაცვა, დარაჯი

UNIT 5 MY FAVOURITE BOOK

Ex. 2 1.Jerome K. Jerome 2.Dato 3.O'Henry 4.Gigi 5.Raider Haggard 6.Salinger 7.Irakli

Ex. 3 1.c/e 2.f 3.d/e 4.a/e 5.b/g

Ex. 4 1.the main character 2.worn out 3.adventure story 4.my parents' generation 5.believe it or not 6.de- sert island 7.shelter 8.boring

Ex. 5 Kakha: 2.brilliantly 3.characters 4.about 5.enjoyable 6.descriptions (extra: several) Eka:

2.exploring 3.desert 4.survive 5.necessary 6.confident (extra: able)

Ex. 6 1.e 2.a 3.g 4.f 5.b 6.d 7.c

Tapescript (Keys to ex. 6 are underlined)

People often ask me "How did you learn all those languages?" but the thing is I lived in several different countries when I was growing up, and wherever I was it just seemed natural to speak the language. I was actually born in Brighton, in the UK, but my family moved very soon after that, and we lived in Paris for a while. My mother came from there, and she always spoke to me in French, from an early age. Later on we moved to Austria, (3) for my father's work, and I spent long holidays in Italy with my sister, so my Italian is pretty good. Later on, I became a student at Munich University. Munich is a great city! – and then after graduating from there, I became a teacher. So for a while I was teaching private students French and German and Italian, as well as English. I re- ally enjoyed it, and I think I was quite good at it, too. I remember my star pupil was a famous American writer! Anyway, after a bit I realized that being a teacher would never make me rich, and for some reason I thought that being a writer would! Crazy, eh? But I was right, as it turned out. I decided to write detective stories, thrillers, that sort of thing, and I just seemed to have a talent for it. I write a new one every year, and so far they've all sold very well. In 2003 I won the Silver Pen award for the best detective stories writer of the year. Not so long ago I bought a fantastic house in California, and that's where I live now. I work at home – I don't need an office or anything. It's all very simple really...

Ex. 7 2.didn't use to 3.used to 4.used to 5.used to 6.didn't use to

Ex. 8 2.was going to travel 3.were having 4.used to perform 5.used to dance 6.was going to see 7.used to be

UNIT 6 WILLIAM SHAKESPEARE - THE BARD OF AVON

- Ex. 3** 2.23 April, 1564 3. Stratford-upon-Avon, England 4.comedies, histories, tragedies / plays, sonnets, poems.
5.The Globe (Theatre) (in London) 6.Midsummer Night's dream, As you like it 7.Hamlet, King Lear, Romeo and Juliet, Othello, Macbeth 8.1616 9.Ivane Machabeli
- Ex. 4** 2, 5 and 7 are true
- Ex. 5** 2.(he)was raised 3.the play was staged 4.a respected person 5.diverse culture 6.major living lan-
guages 7.(he) performed in a play 8.partly/partially
- Ex. 6** 2.farmer 3.birth 4.date 5.died 6.agree 7.half 8.married (extra: prove, about)
- Ex. 7** 2.Saturday 3.7.45 4.8 pounds 5.Wednesday 6.one 7.credit 8.box

Tapescript (Keys to ex. 7 are underlined>)

Hello, this is the Grand Theatre in Edinburgh. This week we are delighted to present the Royal Shakespeare Company in William Shakespeare's well-known play, *A Midsummer Night's Dream*. The play will run from Tuesday to Saturday. On Thursday and Saturday afternoons there will be matinee performances starting at 2.30, while evening shows start at 7.45 every night. Prices range from 8 pounds for gallery seats to our top price of 22 pounds for the royal circle seats. Next week, for three nights only, we are proud to present *Romeo and Juliet*, another Shakespeare play, performed by the New London Theatre. This will start at 8 p.m. on Wednesday, Thursday and Saturday. Prices are from 7 pounds to 18 pounds. If you'd like to book tickets for either of these plays, please press one on your phone, and have your credit card ready. Or you can ring the box office on 0145672. Thank you for calling the Grand Theatre, Edinburgh.

- Ex. 8** 2.purpose 3.contrast 4.purpose 5.contrast 6.contrast 7.purpose
- Ex. 9** 2.Despite 3. Although 4.so that 5.In spite of 6.in order to 7.Despite

UNIT 7 HAVE YOU READ THIS BOOK?

- Ex. 2** 2.Salinger 3.Mark Twain 4.Stevenson and Salinger 5.Salinger 6.Stevenson 7.Mark Twain and Ste- ven-
son. 8.Salinger's.
- Ex. 3** 1,4, 7 are not true.
- Ex. 4** 2.e 3.g 4.h 5.d 6.c 7.f 8.a
- Ex. 5** 2.blind 3.audio 4.author 5.driving 6.work 7.activity 8.story 9.long 10.average (extra: play, need)
- Ex. 6** Ted -b Sophie-d Lauren-a (extra:c)

Tapescript (Keys to ex. 6 are underlined>)

I am Ted. Films and television have had an enormous influence on literature in the twentieth century. It would really be interesting, for example, to study four or five books and compare them with their film and TV versions. That would stimulate all kinds of ideas and really bring the books to life... So, what I'd really like to see in schools is a "Literature on Film and TV" course. Don't you think it would be great?

I am Sophie. What really kills literature for me is exams. They make everything dry and formal. OK, I understand it's important to test students on what they know, but students get marks for classroom discussions as well. I mean, after you leave school nobody's going to lock you in a room and tell you to 'Write about Mark Twain for two hours'. They might ask you to talk about his stories though – to give your opinion. So, it's important to be able to discuss books, not just write about them.

I am Lauren. Recently in my literature class we did a big project on Shakespeare's "Midsummer Night's Dream". We went to see the play in London, wrote essays, made posters, designed costumes, performed scenes in class and videoed them. It was a really excellent way to study the play and I think more literature could be taught like that. We are lucky in my class because we've got a terrific teacher. That's very important I think. Having someone who really loves literature, and enjoys teaching it, can make all the difference.

- Ex. 7** 2.so hard (that) the cars couldn't move. 3.such a beautiful girl that everybody looks at her in the street.
4.so little money that we couldn't buy anything except bread/ we could only buy bread/ all we could buy was bread.
5.too late (for me) to call Anna. 6.so cold outside (that) we couldn't go out. 7.such a talented man
(that) he won every competition he entered.
- Ex. 8** 1.Niko is too young to work./have a job. 2.The school is so close that I (can) walk there. 3. The play is so
good that I have seen it twice. 4.Sopiko Chiaureli plays in so many films that everybody knows her. 5.This is such a
good newspaper that everybody buys it. 6.Jack London is difficult to read in English. 7.This story is easy to
translate.

Unit 8 Time to read

- Ex. 2** 2.F 3.F 4.T 5.F 6.T 7.T 8.F
- Ex. 3** 2.touchy 3.Hollywood 4. a short story / a book of short stories 5.doesn't like/hates/dislikes 6.Ar-
egona (Pennsylvania) 7.horse
- Ex. 4** 2.That/This stuff bores me 3.My parents are quite touchy 4.This is a terrific book 5.Take it easy 6.Prepp/
Preparatory school
- Ex. 5** 2.regularly 3.practically 4.presentation 5.advertisement(s) 6.occupation 7. preparation /prepara-
tory
- Ex. 6** Happy New Year: 2.outside 3.ear 4.Year 5.Happy 6.ear 7.feel 8.hair 9.Year 10.New (extra: air,
hear)
- Ex. 7** 1.b 2.c 3.a 4.b 5.a 6.c
- Ex. 8** 2.fill in a special form if you want to apply for this job. 3.never give up this idea 4.not to give her se-
cret
away. 5.was left out in our guest list. 6.Find out more about global warming...

REVISION TWO UNITS 5-8

- Ex. 1** 2. Although Lydia knows English well, she failed her English test. 3.In spite of (it)being very late, I
was speaking to my brother with Skype. 4.I learnt Chinese so that I could speak Chinese while I was in China.
5.Despite using a wheel chair, Nancy managed to take part in the sports competition. 6.Andrew wants to become
an actor in order to act in Shakespeare's plays. 7.Although I sent my article to the newspaper on time, they didn't
publish it. 8.It was snowing so hard that the traffic couldn't move. 9.Niko is such a respected scientist that he is
often invited to international conferences. 10.There are so few interesting programmes on this TV channel
that nobody watches it. 11.The music in the restau- rant was too loud for me to enjoy it. 12.I had so little money
that I couldn't buy the shoes I wanted.
- Ex. 2** 2.was going to apply 3.used to watch 4.Did ... use to like 5.were having 6.used to read 7.used
to be 8.were having 9.was going to be 10.Did...use to be 11.were performing 12.was going to finish
- Ex. 3** 2.(filling) in 3.(found) out 4.(gave) up 5.(gives) away 6.(left) out 7.(carried) out 8.(set) up
9.(used) up 10.(run) out 11.(do) without 12.(look) up
- Ex. 4** 2.quite touchy 3.Believe it or not 4.expelled from school 5.Take it easy 6.diverse culture 7.were
raised 8.preparation course 9.conduct experiments 10.staged...plays 11.bores me 12.great relief (extra:
look up, save the time)
- Ex. 5** 2.თაობა 3.თავსესაფარი 4.მოქმედი პირი, პერსონაჟი 5.სიამოვნების მომტანი 6.დრამატურგი
7.დადგმა, შესრულება 8.წარმოდგენა, სპექტაკლი 9.შექმნა 10.პროდუქცია, წარმოება 11.პიესა
12.პატივსაცემი 13.დღის წარმოდგენა 14.სალარო 15.ოქროს მომპოვებელი 16.ხელახლა დაბე-
ჭდვა 17.შეება 18.შინაარსი, სიუჟეტი 19.ალიარება 20.გემბანი 21. მომზადება 22.ბიჭი (სლენგი)
23.ცხენბურთი,პოლო 24.რალაცეები 25.მგრძნობიარე 26.საოცარი, გასაგებებელი 27.მოსაწყენი,
მოსაბეზრებელი 28.საქმიანობა 29.ბავშვი 30.უნარი

UNIT 9 MY ROLE MODEL

Ex. 2 1.c 2.e 3.a / f 4.g 5.b / d

Ex. 3 2.F 3.T 4.T 5.F 6.T 7.F

Ex. 4 2.d 3.a 4.f 5.g 6.h 7.e 8.b

Ex. 5 2.horse-show event 3.from the neck down 4.public appearances 5.sorry for himself 6.courageous action
7.well-known individuals 8.ordinary individual 9.suffering and pain (extra: the sky's the limit)

Ex. 6 The suggestions are: 1, 2, 3, 5, 7

Tapescript (Keys to ex. 6 are underlined)

You don't have to be a famous celebrity or a great historical figure to be a role model. Every one of us, in everyday life, has the chance to set an example for others. Even when you're a teenager, you have the ability to inspire your friends and those younger than you. Just follow this advice and you too could become a Teenage Role Model.

Step number one. Select a role model for yourself. If you want to be an inspirational person, think about the people who inspire you. Do a little brainstorming and ask yourself a few questions. Why do you admire them so much? What is the message they send through their actions? And how can you have a similar effect on others?

Step number two. Build your confidence. As you start to consider how you can be a role model, try to develop confidence in yourself as a person. What are your strengths? What do you really do well? Remember that even simple personal qualities can have a big effect on others.

Step number three. Develop your own style. Of course, there's nothing wrong with being part of a group, with friends who share your interests. But at the same time, try to be your own person. You don't always have to go along with what the group thinks. You'll inspire others if you are the one who initiates ideas rather than being a follower. People admire someone who makes decisions for themselves.

Step number four. Stay humble. Good role models are silent figures. They don't make much noise and, through being quietly respectful of others, their personal style – their personality – is made stronger. Nor should you think that being a role model means placing yourself on a pedestal, and being admired at a distance. You can't force someone to see you as a role model or follow in your steps if they don't want to. A role model does not seek fans or popularity, they simply try to be a nice person.

And finally step number five. Once you have a good positive image of yourself and your relationship with others, stick to it! And remember to make sure it's real! It shouldn't be an act, in which you pretend to be someone you're not. It must be a way of living. Your desire to be a role model must guide you in everything you do, whether it's making decisions about drugs and alcohol, or working hard to succeed in sports or studies. There's no aspect of your life that can't be inspirational!

Ex. 7 2.I avoid taking the underground because it's so overcrowded. 3. ✓ 4.The neighbours threatened to call the police. 5.Teona suggested going out for a pizza. 6. ✓ 7.I'd prefer to stay in and watch a video. 8. ✓

Ex. 8 2.to do 3.lying 4.hearing 5.winning 6.reading 7.to become 8.to achieve

UNIT 10 PARENTS AND CHILDREN

Ex. 1 Points mentioned: Her favourite pastime; Monday morning; a maths class, an embarrassing moment.

Ex. 2 2.T 3.F 4.T 5.T 6.F 7.T

Ex. 3 1.Because she missed the school bus. / Because she overslept. 2.Maths 3.At about 2:30 4.Brazil 5.To have a look at the latest albums. 6.Because her father started dancing and playing an imaginary guitar. 7.Because she thinks her father has no sense of rhythm.

Ex. 4 2.f 3.g 4.a 5.h 6.e 7.b 8.c

Ex. 5 2.e 3.f 4.g 5.b 6.a 7.d

Ex. 6 Matching: 1.c 2.d 3.a 4.e 5.b True/False: 1.F 2.T 3.T 4.F 5.T 6.F 7.T

Tapescript (Keys to ex. 6 are underlined)

Interviewer: Our studio guest today is Dr Rose Miller. She is here to answer our questions about the relationship between parents and their teenage children. Dr Miller, almost anything written or said about teenagers is likely to include words like 'rebellious,'

'secretive,' 'moody' or 'self-centered'. But do these words give a fair description of the typical teenager? Do they mean trouble for teenagers and their families?

Dr Miller: Not necessarily. Many studies have been done on teenagers and their families and they do indeed show that many parents have serious conflicts with their teenage children. **However, some of the research also shows that parents can live peacefully with their teenage kids, so long as they keep communication open and positive** – so long as they encourage their kids to become independent while at the same time insisting that they respect rules – rules which of course must be reasonable.

Interviewer: So why are teenagers so difficult?

Dr Miller: It's true that teenagers like to do the strangest things. But we have to remember that this is all part of growing up. Some behaviour that adults may consider negative may also be considered quite normal for teenagers. Extravagant hair styles and clothing, messy rooms, listening to loud music, or sleeping late..... These are common ways that teenagers use to express their individuality. That's why it is important for parents to ignore any behaviour that they can reasonably tolerate for the sake of their children's growth and development.

Interviewer: Teenagers like arguing. Why is this?

Dr Miller: Young people are developing intellectually. This is the reason why their parents often find themselves in arguments with them. Teenage children may simply be arguing because they like arguing and that's all. When this happens, it's probably best for the parent to just listen rather than try to win the argument. After all, listening doesn't necessarily mean agreeing.

Interviewer: And what should parents do to ease tension between themselves and their teenage children?

Dr Miller: First of all, parents should always be interested in what their kids are doing. And they shouldn't be hurt when their kids refuse to talk with them – or when they prefer to spend hours on the telephone sharing secrets with their friends. Their teenage children need privacy and parents should respect this need. Another important thing you can do if you are a parent is to look for reasons for giving praise – to catch them when they are doing something right and tell them you think what they are doing is great.

Teenagers do want their parents to be with them when they have a problem. Teenage kids need to hear from their parents that they are loved. They need to feel that their parents will stand by them, whatever they do.

Interviewer: Thank you, Dr Miller. It's been very interesting talking to you.

Ex. 7 2.begins 3. We're moving 4.We're going to be 5.are we leaving 6.I'm going to see 7. I'll send
8.you'll have

Ex. 8 1.get / will phone 2.will break / are not 3.is your Granny going to do / retires 4.Will you be / get 5.will buy / stay 6.will not get / arrives 7.will have / pass

Unit 11 The best age to be

Ex. 1 d.2 c.3 a.4 e.5

Ex. 3 2.Kote 3.Giorgi 4.Anna 5.Nini 6.Natia 7.Nini

Ex. 4 2.teenagers 3.finding your own way in the world, and having different opinions from parents
4.adults 5.beeing at university 6.people of different ages 7.teenagers

Ex. 5 2.c 3.a 4.f 5.b 6.d 7.h 8.g

Ex. 6 2.geometry 3.well-paid 4.obliged 5.rebellious 6.think 7.teenager (extra: amaze, younger)

Ex. 7 2.T 3.F 4.T 5.F 6.T 7.F

Tapescript (Keys to ex. 7 are underlined)

Interviewer: Today in our programme 'Teenagers' Lives' we have a young guest from England. Ann is here to give her answers to some questions that have been sent in by Georgian teenagers. Let's start with this one, from Ketii in Akhaltsikhe. She wants to know what it's like being a teenager in England. Ann?

Ann: I think teenagers in England do much the same as kids in Georgia do. They enjoy chatting and texting friends on their mobiles, hanging out with their mates, listening to the latest music on their MP3 players, shopping, just watching movies on TV or at the cinema.

Interviewer: Thanks. And Tornike in Kutaisi sent me this one. Ann, how do you usually spend your weekends?

Ann: Sometimes mum and I go into town and do some shopping. After shopping we always have fish and chips for lunch. Then we might pop into Sainsbury's on our way back home. Sainsbury's is one of the best-known British supermarkets, by the way. After that, I'll probably sit around watching telly or doing my homework - English, History or Science. I usually spend the evenings surfing the Internet and chatting with my friends or reading teenage magazines.

Interviewer: I see. The next one is from Natia who is in Gori. She'd like to know how much pocket money the average British teenager gets.

Ann: The average pocket money for 12 to 16 year-olds is probably about £10 – 15 a week.

Interviewer: OK. Now Kakha in Zugdidi wants to know if you like sports. What sports do you do?

Ann: Only swimming. But I do go swimming twice a week and I love it!

Interviewer: And the last question, from Salome who's in Kobuleti. What's your favourite film, or book?

Ann: I suppose my favourite film has to be Pirates of the Caribbean. I think Johnny Depp is a really fantastic actor.

Interviewer: Thank you Ann.

Ex. 8 2.b 3.a 4.a 5.b 6.a 7.b 8.b

Ex. 9 2.I don't think there is a perfect age. 3.If I could be any age I would probably be 25. 4.Ann is at univer sity and shares a flat with friends. 5.Sandro spends two hours every day doing his math homework. 6.Salome has to make big choices about her future. 7.I think that being a teenager is great.

UNIT 12 RULES ARE RULES

Ex. 2 1.d 2.e 3.b / f 4.a / g 5.c

Ex. 3 2.T 3.T 4.T 5.T 6.F 7.F

Ex. 4 2.f 3.a 4.g 5.h 6.b 7.e 8.d

Ex. 5 2.respect 3.time 4.treated 5.banned 6.confiscated 7.reported 8.allowed 9.bullying 10.uni- form 11.jewellery 12.prohibited (extra: interrupt)

Ex. 6 Windstorm: 2.gone 3.need 4.winds 5.catch 6.mind 7.behind 8.minds 9.why 10.wrong 11.way 12.air 13.after 14.could (extra: right)

Ex. 7 2.through 3.between 4.across 5.behind 6.over 7.opposite 8.to (extra: outside, under)

REVISION THREE UNITS 9-12

Ex. 1 2.looking forward to seeing you all. 3.suggest hiring a car and traveling/we hire a car and travel round Eu- rope. 4. refuse to take part in anything illegal. 5.too young to look after her baby sister. 6.tall enough to join a basketball team. 7. no use feeling sorry for yourself. 8.to the chemist's to buy some aspirin. 9.apologize for not telling you about the problem before. 10.no point in getting upset about it. 11.given up riding his bike be- cause there's too much traffic. 12.not worth buying those skis if you don't go skiing.

Ex. 2 2.Have you ever been to Italy? 3.What film are they showing at the cinema? 4.I have an important exam on June 7th. 5.I like surfing on the Internet very much. 6.Nata went to school when she was six. 7.I usually sit next to Nino at the English class. 8.What time does the bank open on Monday? 9.Marie's flat is on the third floor. 10.Gio is always late for school on Monday mornings. 11.I really want to travel to/round Europe. 12.He works very hard in summer.

Ex. 3 2.is going to be 3.will visit 4.will like 5.is going to work 6.are you going to do 7.Are you doing 8.are going 9.will get 10.go 11.begins 12.will probably find

Ex. 4 2.feeling rather sorry for himself 3.sky's the limit 4.showing off 5.outburst of anger 6.feel obliged 7.looked up to 8.idle chat 9.gobbled down 10.obey rules 11.think for themselves 12.rest of his life (extra: code of conduct, tell on your friends)

Ex. 5 2.ფართოდ მოაზროვნე 3.შთაგონების, მაგალითის მიმცემი ადამიანი 4.გადამდები 5.ჭკუის სასწავლებელი ლექცია 6.კენესა, ოხვრა 7.წარმოსახვითი 8.უხერხული, სირცხვილის მომგვრელი 9.დაუინება 10.უიმედო 11.შიშის მომგვრელი 12.მეამბოხე, დაუმორცილებელი 13.მოზრდილი ადამიანი 14.გაოცება 15. მოპყრობა 16.პატივისცემა 17.კრიტიკული, საგანგებო მდგომარეობა 18. თავი დან აცილება 19.შეეცა 20.დაზავება, დაშინება 21. დანაშაული, კანონის დარ-

ღვევა

22.დამუქრება 23.ორმხრივი 24.ნდობა 25.ძალადობა 26. იარაღი 27.პუნქტუალური 28.სახის გამომეტყველება 29.მომთმენი/პაციენტი 30.ალიარება

UNIT 13 THE STORY OF BRITAIN AND ITS LANGUAGE

Ex. 2 a.7 b.5 c.2 d.9 e.1 f.6 g.4 h.8 i.3

Ex. 3 1.Latin 2.Saint Augustine 3.Scandinavia 4.Middle English 5.William Caxton 6. The first British immi grants

Ex. 4 2.e 3.a 4.g 5.h 6.b 7.d 8.f

Ex. 5 2.signature 3.speech 4.including 5.reality 6.power 7.laws 8.decisions 9.opening 10.symbol (ex tras: beat, invaded)

Ex. 6 1,3, 5 and 7 are true.

Tapescript (Keys to ex. 6 are underlined)

I'd like to talk today about some of the most important features of the history of Britain.

Most people would agree that Stonehenge is the most important prehistoric monument in Britain. It dates back to the Bronze Age - between 3,000 and 1,500 BC - so it's 4 or 5 thousand years old. It consists of a double ring of enormous stones, about 10 metres high, and we think that it was probably built so that religious festivals could be held there. Julius Caesar, who later became the Ro- man Emperor, first attacked the Britons in 54 BC. The Romans invaded Britain again in 43 AD and stayed in Britain for 400 years.

The Vikings were warriors and pirates who came across the North Sea from Norway and Denmark and they settled in parts of Northern and Western Europe, including Britain. In fact, Vikings occupied almost all of Britain during the 9th and 10th centuries. Another invader was William the Conqueror, who came from Normandy in France. He invaded Britain in 1066 and his army de- feated the Anglo-Saxons at the Battle of Hastings, on the south coast. 1215 is a date to remember in British history. That was when the Church and the nobles forced the king - King John - to sign a political document called the 'Magna Carta'. The Magna Carta imposed limits on the power of the king. So it was, in a sense, a very small first step towards democracy in Britain.

A century later, the longest war in history started. It was between France and England and, since it lasted from the 1340s to the 1450s, it is known as the Hundred Years War. The reason for the war was that the English wanted to make France part of their kingdom; they wanted to rule France. So, for more than a century, each new English king sent an army to France, where they won, or lost, a little territory. Henry VIII was king of England in the 16th century, when all the English were Catholics, under the Pope in Rome. A problem arose because Henry VIII wanted to divorce his wife, but when he asked the Pope for permission to do this, the Pope refused to give him a divorce. This disagreement between the Pope and the King eventually led to the Church in England breaking away from the Roman Catholic Church. And the English Church became a Protestant Church in 1534. Later, Henry had five more wives - two of whom he actually executed!

Ex. 7 2.The drowning boy was rescued (by a lifeguard). 3.Our leaking roof is being repaired (by the workers) 4.The president will be protected (by a bodyguard) 24 hours a day. 5.More than 30 people were being held hostage (by bank robbers). 6.Dinosaur remains have been found (by archaeologists). 7. Our flight might be delayed (by bad weather conditions). 8.The explosion had been caused (by a petrol leak).

Ex. 8 1.has been adopted 2.is said 3.was used 4.was ... used 5.is considered 6.is ... worn 7.is celebrated

Ex. 2 2.Maria 3.Max 4.Adam 5.Tina 6.Maria 7.Jake

Ex. 3 2.a 3.f 4.c 5.g 6.e 7.b

Ex. 4 2.common 3.political 4.since 5.exports 6.screens 7.characters' 8.completely 9.scientists 10.ap- pear (extra: films, show)

Ex. 5 Diana - c ; Bob-d; Caroline-a; Tom-e (b-extra)

Tapescript (Keys to ex. 5 are underlined)

I am Diana: I'm very worried about the future of English. Some teenagers today can hardly read or write it at all. Even on the radio or TV you can hear slang and grammatical mistakes every day. A language is like a garden – you have to control it. English is becoming a jungle...

I am Bob: I think the name of the language will change. Soon, people won't call it English, they will call it 'American'. Don't you agree? I mean, these days the capital of the English language is Washington, not London.

I am Caroline: English grammar will change more and more quickly in the future. It's already happening, in fact. Soon nobody will speak the English people speak today. In future English will sound strange, as other languages will influence it and change it. It will sound like the nineteenth century English does to us now.

I am Tom: What's going to happen to English? I don't know. I've never thought about it – I just speak it.

Ex. 6 2.certainty 3.uncertainty 4.certainty 5.uncertainty 6.certainty 7.uncertainty

Ex.7: 2.can't 3.may/might/could 4.must 5.can't 6.may/might/could 7.must

UNIT 15 AMERICA THE BEAUTIFUL

Ex. 2 2.D 3.B 4.A 5.D 6.A 7.B

Ex. 3 2.True 3.False 4.False 5.False 6.True 7. True

Ex. 4 2.f 3.d 4.a 5.g 6.b 7.e

Ex. 5 2.huge 3.torch 4.crown 5.Liberty 6.gift 7.world 8.visitors 9.harbour 10.disappeared 11.im-migrated 12.peace (extra: amazing)

Ex. 6 1.b 2.c 3.a 4.b 5.c 6.a

Tapescript (Keys to ex. 5 are underlined)

In 1492 the Italian Christopher Columbus was the first European to sail across the Atlantic. He arrived at the island of Guanahani just off the coast from Florida. The problem was that he thought he'd arrived in India, and this is why he called the Native Americans 'Indians'. Thomas Jefferson, who would later become the third American President, drafted the Declaration of Independence in 1776. Jefferson was a man of wide learning – today we would call him an intellectual - and he had very liberal ideas about power and authority. He was against placing too much power in the hands of the president. From 1776 to 1782, the American army fought and won the War of American Independence against the British. The American army was led by George Washington and, in 1789, he was elected first president of the USA. He served two terms as President and is rightly called the father of his country.

English people started to settle in America from 1607, and these first settlers were followed, in the next thirty years, by more than 250.000 more immigrants from all over Britain. Some years later, great numbers of Germans and Italians also arrived. They left their homes in Europe to seek a better life in America. First because they were poor but also because in their own countries they were being badly treated on account of their religious beliefs.

Black slaves were common in the southern American states but not in the northern states. President

Abraham Lincoln said that the government would not be divided between those who encouraged slavery and those who were against it. So he decided to end slavery in the whole USA. In the resulting terrible Civil War between the North and South, half a million soldiers lost their lives between 1861 and 1865.

Ex. 7 2.have / can call 3.will not (won't) feel / take 4.will wash / does not rain 5.will not (won't) go / tell 6.will you do / is 7. send / will reply 8. do not (don't) save / will not (won't) go

Ex. 8 2.f / will you help 3.e / found 4.a / will win 5.g / were you 6.b / failed 7.c / don't phone

UNIT 16 TIME TO READ

Ex. 1 American English: fall, movie, elevator, first floor, shades, automobiles, sidewalk, pocketbook, cab, apartment, store, garbage,

candy (bar), subway, movie theatre; American spelling: dialog, favorite, realized, theater.

Ex. 2 2.F 3.F 4.T 5.F 6.F 7.T 8.T

Ex. 3 1. (a pair of) shades 2.sidewalk 3.pocketbook 4.row 5.elevator 6.cab 7.apartment 8.pair 9.crazy

Ex. 4 1.quickly 2.American 3.Spanish 4.independence 5.expressions 6.dangerous 7.Europeans 8.differences

Ex. 5 2.recognized 3.mysteries 4.best-selling 5.appeared 6.average 7.adult 8.characters 9.aimed 10.central (extra: fiction, teen)

Ex. 6 Down by the Stream: 2.house 3.strange 4.surprise 5.time 6.love 7.life 8.love 9.nights 10.flights 11.minds 12.light (extra: live)

Ex. 7 2.had better 3.don't have to 4.have to 5.should 6.mustn't 7.must

Ex. 8 2.I have to dress 3.had better start medical treatment 4.should know about the local rules 5.had better drive 6.mustn't enter this

REVISION FOUR UNITS 13-1

Ex. 1 2.Our flight to New York was delayed by bad weather. 3.Avril Lavigne's new album will be released soon. 4.How is the word 'thorough' pronounced? 5.It is often said that drinking green tea reduces stress. 6.Zura should be rewarded for handing in all the money to the police. 7.Steven Spielberg has been nominated for the best director prize. 8.Exams have to be taken almost every year at our school. 9.It is believed that there will soon be a cure for this disease. 10.Alex was unhappy because he hadn't been chosen for the team. 11.An arts festival is being planned for this summer. 12. Can old Beatles' records be borrowed from the central library?

Ex. 2 2.g / will live 3.k / would you change 4.a / didn't work 5.h / would have 6.j / are not 7.b / would accept 8.e / don't use 9.l / knew 10.c / will not break 11.f / told 12.i / have to

Ex. 3 2.have to 3.Do you have to 4.must 5.shouldn't 6.must 7.mustn't 8.don't have to 9.can't 10. 'd better 11.mustn't 12. must

Ex. 4 2.dressed up 3.back row 4.pair of shades 5.movie theatre 6.foreign language 7.momentous occasion 8.significant date 9.varieties of English 10.for instance 11.took the place 12.declared independence (extra: apartment building, extraordinary costumes)

Ex. 5 2.ტომი 3.განსაკუთრებულად აღნიშვნა 4.ჰერცოგი 5.დამარცხება 6.მართლწერა 7.შენახვა 8. ცოტა ხანის წინანდელი 9.პოლიციელი 10.პრჭყვიალა 11.მოვლენა 12.დიდმნიშვნელოვანი 13.პირველი ვერსიის დანერა 14.განსჯა 15.გამოცხადება 16.თითქმის 17.საზღვარგარეთ 18.დარჩენა 19.ლიფტი 20.ტროტუარი 21.საფულე 22.ტაქსი/ეტლი 23.მეტრო 24.ნაგავი 25. ბინა 26.ჭარბზონიანი 27.უენებელი, უწყინარი 28.უდანაშაულო, უწყინარი 29.სახლის მესაკუთრე 30.მაცურებელი

UNIT 17 THE SEVEN WONDERS

Ex. 2 2.F 3.T 4.T 5.F 6.T 7.T

Ex. 3 1.The Statue of Zeus 2.The Temple of Artemis 3.The Lighthouse of Alexandria 4.The Great Pyramid of Giza 5.The Mausoleum of Halicarnassus 6.The Colossus of Rhodes 7.The Hanging Gardens of Babylon

Ex. 4 2.marvel / wonder 3.immortalize 4.Mediterranean 5.lighthouse 6.collapse 7.ivory 8.ban 9.harbour 10.scrap metal 11.artificial 12.fertility 13.attempt

Ex. 5 2.announced 3.part 4.list 5.marvels 6.represent 7.raised 8.restoration 9. sites (extra: artificial, harbour)

Ex. 6 1.c 2.e 3.a 4.g 5.b

Tapescript

Number 1: This newly-elected world wonder was built between the 5th century BC and the 16th century. It is the world's longest man-made structure ever built and stretches more than 6400 kilometres. It is said to be the only monument visible from space. Its original purpose was to provide a defence system, to keep out invading Mongol tribes. Many thousands of workers must have given their lives to build this colossal construction.

Number 2: This marvel of classical architecture, built around 70 AD, is the only finalist from Europe to be included in the top seven. The design of almost every modern sports stadium is based on this famous amphitheatre. It was built to celebrate the glory of the Roman Empire and could hold up to 50,000 spectators – spectators who came to watch bloody, and often fatal, sports involving gladiators, wild animals and prisoners.

Number 3: This white marble mausoleum is a monument to true love. It was built by Emperor Shah Jahan to honour the memory of his beloved late wife. Construction began in 1632 and took 12 years to complete. This monument is regarded as the most perfect example of Muslim art and architecture in India and is one of the world's most recognizable buildings.

Number 4: This archaeological wonder is often called 'The Lost City'. The ancient ruins of what was once a busy Incan city lie high up on the Andes Plateau, deep in the Amazon jungle and above the Urubamba River. Built in the 15th century by Incas, this magnificent city was 'lost' for three centuries, before being rediscovered in 1911 by the American archaeologist Hiram Bingham.

Number 5: This 38-metre-tall statue, an enormous monument to Christianity, stands at the top of the Corcovado mountain overlooking Rio de Janeiro. It symbolizes the warmth and hospitable nature of the Brazilian people, who receive visitors with open arms. The statue took five years to construct and was inaugurated on October 12, 1931.

Ex. 7 2.You had/You'd better wear a warm coat today. 3.Do you think I should go to Ann's party? / Should I go to Ann's party? 4.You shouldn't miss the Allstars concert on Saturday night. 5.I wouldn't take Dad's car without asking him if I were you. / If I were you, I wouldn't take Dad's car without asking him. 6.You ought to see a dentist.

UNIT 18 STARS

Ex. 2 1.b 2.a 3.e 4.c (extra: d)

Ex. 3 2.A (motion picture/film) camera 3.2,500 4.\$ 25,000 5.Sponsors 6.In 2000 7.1/one

Ex. 4 2.birthplace 3.fee 4.inaugurate 5.hire 6.blockbuster 7.blank 8.commemorate

Ex. 5 2.star 3.youngest 4.accept 5.silent film 6.Fictional 7. awarded to (extra: blockbuster, fee)

Ex. 6 2.interest him 3.performed stunts himself 4.was excited 5.never got seriously injured
6.hurt his finger 7.when you surprise yourself

Tapescript (Keys to ex. 6 are underlined)

Tom Cruise achieves the impossible

Hollywood superstar Tom Cruise has received numerous awards and holds a star on the *Walk of Fame*. He has everything: good looks, talent, intelligence, and charm. He is considered to be one of the most powerful and influential actors in Hollywood and no other actor is as good as he is at persuading studios to make difficult films. Here's what he says about power and making money: 'I didn't become an actor to have power but it just happens that I have it and so I have a lot of opportunities. I also realise that power doesn't last forever in this career, so I want to make the most of it. I want to make the kinds of pictures that interest me, that's all. I've never done work for money.'

It must be said that Tom Cruise is a really ambitious actor and he has been able to star in so many different films. He has been outstanding, whether playing in *The Last Samurai* or dramas or blockbusters. When he was working on one of his films Cruise insisted on doing his own stunts on motorbikes and in cars. He also climbed a 1500-foot cliff in the movie's opening shots. I asked him why he did it. 'I do it because it's fun. I'm not a great mountain climber, but things like that excite me. I'm really on that mountain. It's not done with special effects. And, during the fight scenes for instance, when things come dangerously close, that's all real.' Cruise insists he has never really been in danger. 'I just hurt my finger once and that was it. I never really got injured. The exciting part of acting - I don't know how else to explain it – is those moments when you surprise yourself. For me, the thing about film-making is that I give it everything, that's why I work so hard.'

Ex. 7. 2.Can I wear whatever I want at school? 3.Is it OK if I speak in the corridors with other students?/Is it OK to speak... 4.May I use my mobile phone during the break? 5.Can I call the teachers by their first names? 6.Is it allowed to take drinks into classes? /Am I allowed to take drinks into classes? 7.Could I stay in the classroom after the lesson today?

Ex. 3 2.T 3.F 4.T 5.F 6.T 7.T

Ex. 4 2.China 3.Italy 4.Germany 5.India 6.Western Europe

Ex. 5 2.h 3.b 4.d 5.a 6.e 7.f 8.g

Ex. 6 2.couple 3.events 4.congratulate 5.greetings 6.wood 7.diamonds (extra: ring, groom)

Ex. 7 a.3 b.2 c.1 d.6 e.4 f.8. g.5 h.7

Tapescript (Keys to ex. 7 are underlined)

I'll never forget my grandparents' 60th wedding anniversary. We started planning it well in advance. The first thing we did was to make a list of all the guests we wanted to invite. Next, we ordered the flowers. My aunt was in charge of decorating all the tables with the flowers. They really looked magnificent! The night before the big celebration day, we all got together in the big room to put up the decorations. Then, we arranged all the tables and chairs and covered the tables with white tablecloths. The big room turned into a truly magical place. And there was even a huge banner, with 'Happy 60th Anniversary' written on it in big white letters. We divided the actual celebration into two parts. In the first part my grandparents welcomed the guests and then, a reporter from a local paper took a photo of them - which appeared in the paper next day, by the way.

The second part was a big family dinner with all the relatives we'd invited from all over the country.

We sat down for the meal but before we started to eat, Grandpa said how thankful he was to God for giving him such a wonderful life with such a wonderful wife, and such wonderful children and grandchildren. Then he went on to recall a whole list of special events and happy memories from his life. Before he'd finished speaking, Grandma stopped him - as she often had to do – and told him the food was getting cold! But, by the time Grandpa sat down, almost everyone had tears in their eyes. The next thing was the opening of the gifts and we all stood round Grandpa laughing and chatting at the same time. Finally, it was time to pack up the gifts, wash the dishes, and clean the room. So that, when we left, everything was back to normal. For my grandparents, the day of their 60th wedding anniversary was a very special memory for the rest of their years together. And today, every time I step into that particular room in our house, I can still see my grandparents standing in the receiving line welcoming all their friends and loved ones.

Ex. 8 2.offers 3.invites 4.asks for direction 5.offer 6.invites 7.asks for direction

Ex. 9 2.this the right way to the Marjanishvili theatre? 3.you tell me the way to the city centre? 4.it all right if I use your telephone? 5.you like to go to the park later? 6.about watching the film? 7.like me to answer the phone for you?

UNIT 20 A CULTURAL CALENDAR

- Ex. 1 2.c 3.b 4.c 5.a
 Ex. 2 1.C 2.B 3.A 4.E (extra: D)
 Ex. 3

Events	Place	Dates/Time of year	Main award
The Eurovision Song Contest	-	May	-
Cannes Film Festival	Cannes	May	Palme d'Or (Golden Palm)
New Wave	Jurmala, Latvia	July	-
Venice Film Festival	Venice, Italy	Late August or early September	Golden Lion, Volpi Cup
Gift Festival	Georgia	October	-

- Ex. 4 2. keep an eye on 3.mega event 4.prestigious award 5. support 6.song contest 7.theatre-goers
 Ex. 5 2.internationally 3.information 4.performance 5.viewers 6.actress 7.prestigious
 Ex. 6 2.stage 3.performances 4.live 5.contemporary 6.chance 7.hit (extra: prestigious, classic)
 Ex. 7 A Dozing Day: 2.sky 3.road 4.sight 5.smiles 6.eyes 7.delight 8.mind 9.summer 10.light (extra: cloud, kind)
 Ex. 8 2.Although 3.who 4.that 5.despite 6.so 7.that

REVISION FIVE UNITS 17-20

- Ex. 1 2.it all right if I borrow your book? 3.about (a) meeting tomorrow at 6? 4.you tell me the way to Rustaveli Avenue? 5.this the right way to the stadium? 6.I look the word up in a dictionary? 7.allowed to drive a car at the age of 16? 8.can't smoke here. 9.OK if I leave/for me to leave the lesson early today? 10.mind if I turn the volume down? 11.possible to start the lesson earlier tomorrow? 12.going to the disco?
 Ex. 2 2.In spite of the traffic jam, Irakli wasn't late. 3.We waited with our friends until their bus arrived. 4.We'll take a taxi when we arrive at the airport. 5.Nick doesn't play any instrument but he sings very well./ Nick sings very well, but he doesn't play any instrument. 6.Natia phoned her parents as soon as the exam results arrived. 7.It is the book that I bought yesterday./ That's the book I bought yesterday. / Have you seen the book which I bought yesterday? 8.Kote missed his station because he fell asleep on the train. 9.Mari enjoys sports so she has joined the tennis club. 10.Mrs. Brown opened the parcel since she believed it was for her. 11.I will get upset if you don't let me use your computer. 12.It was such a surprise that I didn't know what to say.
 Ex. 3 2.We should not invite too many people. 3.Mari ought to study harder before the exams. 4.Why don't you buy a new sweater? 5.You had better/d better take a taxi. 6.You shouldn't watch the TV up to so late. 7.You should not spend all weekend chatting and shopping. 8.You ought to take the medicine with you when you go on holiday. 9.You ought to fasten the seat belts while on the plane. 10.Why don't you do the washing up now? 11.You had better/d better tell Nino the truth. 12.You should take driving lessons before you buy a car.

- Ex. 4 2.violent earthquake 3.completely restored 4.long-running 5.keep an eye 6.contemporary theatre 7.blank stars 8.pay a fee 9.famous sidewalk 10.engagement ring 11.loud firecrackers 12.practical use (extra: evil spirits, song contest)
 Ex. 5 2.კონკურსი, შეჯიბრი 3.აღდგენა 4.მხარის დაჭერა, გულშემატკივრობა 5.აკრძალვა 6.გატაცება 7.საქმრო, ნეფე 8.განწმენდა 9.შუშხუნა 10.ჯილდო 11.სასწაული 12.სპილოს ძვალი 13.მაცურებელი 14.აკლდამა 15.ოფიციალურად, საჯაროდ გახსნა 16.აღნიშვნა (აღნიშნავს) 17.გადასახადი 18.დაქირავება 19.პრესტიჟული 20.დაბადების ადგილი 21.ცარიელი 22.პატარძალი 23. უკვდავყოფა 24.ხმელთაშუა (ზღვა) 25.შუქურა 26.ბოროტი 27.ნიშნობა 28.დანგრევა, ღამონგრევა 29.ძალიან დიდი, ბუმბერაზი 30.იმპორტირება, შემოტანა.

UNIT 21 ANGRY PROTESTS

- Ex. 2 2.e 3.a 4.f 5.b 6.d
 Ex. 3 2. T 3.T 4.F 5.T 6.F 7. T
 Ex. 4 2.f 3.a 4.g 5.h 6.b 7.d 8.e
 Ex. 5 2.blow 3.gunpowder 4.gang 5. appears 6.common 7.'guy' 8.government 9.event 10.cellars (extras: execute, profitable)
 Ex. 6 1.T 2.T 3.F 4.F 5.T 6.T

Tapescript (Keys to ex. 6 are underlined)

In 1978 I was a student at Tbilisi State University. Of course at that time our country was part of the Soviet Union and there were lots of angry protests, especially by students, against the Soviet style of ruling. We felt that we had to stand up for our country's rights. It was important for us to maintain our cultural identity. So we were always looking for opportunities to speak out against Soviet rule – to show that we were angry. One such opportunity was on April 14, 1978. On that day there were thousands of Georgians in the streets. They were there to protest against the Soviet government's decision to remove Georgian as the official state language of the republic and declare Russian as the state language. They wanted to replace Georgian as the official state language! About 20,000 people, mainly university students, marched to the government building in downtown Tbilisi. The Soviet police managed to stop many of the marchers, but there were still around 5000 people who managed to reach the government building. Then the building was surrounded by soldiers. Those protesters who weren't in front of the government building gathered at Tbilisi State University, some inside and some outside. That's where me and my friends were.

Today, after all these years, I still think that this demonstration was one of the most important events I have ever been present at. We all believed we could do something to change the ideas of the politicians. What I felt most I think was pride - I was proud of myself and proud of everybody else who was there. At one point, the situation looked as if it was getting really dangerous. We thought that the Soviet troops might start beating us up. But we were very determined – it made me realize just how powerful the Georgian spirit of rebellion really is. Anyway, in the end, after this mass protest, the Kremlin decided to give in – to drop the idea of Russian as a state language, and to recognize the existing status of the Georgian language. I think this incredible event was probably the beginning of Georgia's national movement - which, as we all know, eventually led to the declaration of Georgian independence on April 9, 1991.

- Ex. 7 2.the other 3.others 4.the others 5.another 6.other 7.Other
 Ex. 8 2.the other /another 3.another / the other 4.others / the others 5.another 6.the others 7.other

UNIT 22 WHAT ARE CHILDREN'S RIGHTS?

- Ex. 3 2.a 3.g 4.c 5.f 6.e 7.d
 Ex. 4 2.F 3.T 4.F 5.F 6.T 7.T
 Ex. 5 2.d 3.g 4.a 5.h 6.b 7.f 8.e
 Ex. 6 2.physically 3.harmful 4.responsibilities 5.protection 6.movement 7.medical
 Ex. 7 2.physically 3.developing 4.healthcare 5.harmful 6.participate 7.support (extra: mine, wages)
 Ex. 8 2. To help children in different countries / who were affected by World War II. 3.To help the children with AIDS 4.In 2005 5.in 1965 6.Collect money for UNICEF 7.190

Tapescript (Keys to ex. 8 are underlined)

Interviewer: In today's program we have a special guest. Jane Brown is a UNICEF representative and she will speak about the organisation and what they do to help children around the world. First of all Jane, how did UNICEF start?
Jane: UNICEF, the usual name for the United Nations Children's Fund, was created by the United Nations General Assembly in 1946. When it started, it was called the United Nations International Children's Emergency Fund -UNICEF for short - and its purpose at that time was to help children in different countries who were affected by World War II, which of course had just ended. Its main job was to provide these children with food and healthcare. In 1953, the name of the organisation was shortened to United Nations Children's Fund, but it has continued to be known by its old name UNICEF.
Interviewer: What are your main goals?
Jane: Our goals are to help the children wherever they are. Every year about 9 million children under the age of five die from pneumonia, malaria, starvation, poor hygiene and unsafe water. One of our priorities is to help children who are affected by AIDS. These children often experience poverty, homelessness, and early death. In 2005 UNICEF and other partners started a campaign Unite for Children, Unite against AIDS. Children should not be dying if there is a chance of saving them.
Interviewer: There is so much you have done for children and their families and I know you have received many awards for your work.
Jane: Yes, that's right. UNICEF was awarded the Nobel Peace Prize in 1965.
Interviewer: Do children participate in any of your events? I mean do you have any programmes in which children help children?
Jane: That's a good question. In the United States, Canada and some other countries, UNICEF is known for its "Trick-Or-Treat for UNICEF" program in which children collect money for UNICEF from the houses they trick-or-treat at on Halloween night.
Interviewer: In how many countries do you have your representatives?
Jane: UNICEF is present in 190 countries around the world.
Interviewer: Thank you Jane. And our next guest is...

- Ex. 9 1.an 2. the 3. zero article 4.the 5.the 6.the 7.the
 Ex. 10 1.the 2.the 3.a 4.the 5.zero article 6.the 7.the

UNIT 23 RARE ANIMALS

- Ex. 2 Africa - giraffe; Europe - wolf; North America and South America - jaguar; North America - bison; Australia - koala

Ex. 3

	description	population	habitat	food	lifespan	dangers
Giraffe	Tallest animal, has small horns	-	Forests/plains	-	25 years	Hunting for their meat, coat and tails.
Grey wolf	Resembles German shepherds	200,000	-	-	-	Conflict with people
Jaguar	Largest cat on the American continent. Has a spotted fur.	unknown	Rainforests, swamps.	Deer, crocodiles, snakes, monkeys, turtles, eggs, frogs, fish and anything else they can catch.	-	-
Bison	Largest land mammal	500,000	-	Grass	18-22 years	Hunting
Koala	Has a pouch	100,000	Forests	Leaves	-	Hunting for their fur
Snow leopard	Looks like a big cat, but doesn't roar	3,500 to 7,000 in the wild, 600-700 in zoos	Mountains	Wild sheep and goats	21 years	Illegal hunting for the fur trade

- Ex. 4 2.Grey wolf 3.Jaguars 4.Grey wolf 5.Grey wolf 6.Bison
 Ex. 5 2.g 3.d 4.h 5.b 6.c 7.a 8.f
 Ex. 6 2.pups 3.cubs 4.calves 5.a pouch 6. a mammal 7. a paw
 Ex. 7 2. a 3.c 4.a 5.c 6.a 7.c

Tapescript (Keys to ex. 7 are underlined)

Life in the sea

Today in our programme 'life in the sea' we'll be talking about whales and dolphins. There are over 80 different species of whale, the biggest of which is the blue whale. These can be over 30 meters long and weigh up to 150 tons. This means that a blue whale's heart is 2 meters long and it weighs half a ton! Its tongue is three meters thick and it's heavier than an elephant.

Whales are mammals, not fish, which means that they have warm blood and they feed their young on milk. They are very intelligent and enjoy playing. In fact, they spend three times longer playing than looking for food. One more interesting thing about whales is that they 'sing' to each other underwater, and these songs can travel a long way, as much as 850 kilometers. Before 1986 hunters were killing thousands of whales every year. But today many countries have stopped this cruel industry, so that now, for the first time since the 20th century, the whale population is starting to grow again.

Turning to dolphins now.... There are over 28 different species of dolphin. On average they are about two meters long and they can swim as fast as 45 kph. A dolphin's brain is actually bigger than a human being's and this may explain why dolphins can understand each other, and they can even copy human speech. Dolphins live in groups, not alone, and if one member of the group becomes ill, or old, the others look after it. As you know, fishermen catch fish in enormous nets. Unfortunately these nets also, accidentally, catch a lot of dolphins and scientists calculate that about 125,000 dolphins die like this every year. That's 300 dolphins every day.

Ex. 8 2.much 3.much 4.much 5.much heavier 6.a lot more 7.smaller

UNIT 24 TIME TO READ

Ex. 3 2.She was scared. 3.She exclaimed and gave Julie a warm hug. 4.Proud/ Happy/ Glad 5.Becuae she felt/thought as though she was missing many questions. 6.Because Julie's mother also went to Harvard. 7.The way Julie studied. 8.That she was accepted at the university.

Ex. 4 2.T 3.T 4.F 5.T 6.F 7.F

Ex. 5 2.glance 3.break up 4.admit 5.exclaim 6.proud

Ex. 6 2.d 3.e 4.a 5.c 6.g 7.f 8.h

Ex. 7 2.accepted 3.exclaimed 4.dreamed 5.proud 6.admit 7.scared 8.sense (extra: completely, folded).

Ex. 8 Beautiful: 2.around 3.nights 4.feelings 5.high 6.reasons 7.days 8.over 9.life (extra: full, again)

Ex. 9 2.f 3.d 4.e 5.a 6.g 7.c

Ex. 10 2.undercooked 3.multinational 4.underpaid 5.imagination 6.unbelievable. 7.stressful

REVISION SIX UNITS 21-24

Ex. 1 2.very similar to 3.much taller 4.the other day 5.other 6.others 7. bigger 8.another 9.the other 10.other 11.others 12.much

Ex. 2 2.the 3.the 4.The 5.a 6.the 7.the 8.the 9.0 10.0 11.a 12.0

Ex. 3 2.unpacked 3.has disappeared 4.overslept 5.unlock 6.competition 7.information 8.social 9.careful 10.impatient 11.monolingual 12.impossible

Ex. 4 2.illegally hunted 3.were executed 4.proud of her 5.right to protection 6.population ... went down 7.harmful for their health 8.endangered species 9.in surprise 10.equal chance 11.blow up 12.glanced across (extra: warm hug, natural habitat)

Ex. 5 2.საცხოვრებელი 3.ვაჭარი 4. ნამოსახეზა 5.ამაყი 6. ჯგუფი, ბანდა 7.დენთი 8.სარდაფი 9.დაახლოებით 10.ნამიერი შეხედვა 11.მოვლენები 12.ალიარება 13.მომგებიანი 14.მალარო 15.ხეტიალი 16.ბუნებრივი საარსებო გარემო 17.დაცვა 18.გაერთიანება 19.მართვა 20.თანაბარი 21.მაენე, საზიანო 22.სულიერად 23.დაცვა 24.შემცირება 25.ჭაობი 26.სიკვდილით დასჯა 27.მოთხოვნა 28.ხელფასი 29.ჰგავს 30.საფრთხეში მყოფი

ANSWER KEYS TO THE TESTS

PROGRESS TEST ONE

Ex. 1 1.a 2.b 3.c 4.a 5.c 6.b 7.a 8.a 9.c 10.a

Ex. 2 11.reservation 12.Investments 13.impression 14.astonishingly 15.application 16.recommendations 17.reation

Ex. 3 18.tour 19.advantages 20.arrival 21.accommodation 22.worrying 23.stay 24.vacancy 25.orgganizing (extra: hostel, reservation)

Ex. 4 26.yet 27.already 28.still 29.yet 30.already 31.still 32.yet

Ex. 5 33.They are all / All of them are cities (capitals) 34.They are all / All of them are professions 35.They are both / Both of them are footballers 36.They are all / All of them are (Hollywood/film/screen) actors/stars. 37.They are both / Both of them are nationalities / languages. 38.They are all / All of them are (musi-cal) groups. 39.They are all / All of them are mineral waters / names of places. 40.They are all / All of them are (school) subjects.

PROGRESS TEST TWO

Ex. 1 b 2.b 3.a 4.c 5.c 6.b 7.b 8.a 9.c 10.a

Ex. 2 11.civilizations 12.favourite 13.performances 14.illustrations 15.ability 16.advertisements 17.ocupation

Ex. 3 18.moved 19.settled 20.described 21.inspired 22.period 23.full-time 24.created 25.won (extra: en-joyed, poetry)

Ex. 4 26.used to send 27.were going to attend 28.were having 29.up 30.out 31.out 32.away

Ex. 5 33.contrast 34.result 35.purpose 36.result 37.contrast 38.purpose 39.result 40.contrast

PROGRESS TEST THREE

Ex. 1 1.a 2.b 3.a 4.c 5.b 6.a 7.b 8.c 9.c 10.b

Ex. 2 11.inspiration 12.rebellious 13.catching 14.difference 15.confidence 16.personal 17.directly

Ex. 3 18.adults 19.admit 20.open-minded 21.treat 22.trust 23.yourself 24. inspiration 25.society (extra: oc-cupa-tion, mutual)

Ex. 4 26.to marry 27.saying 28.to take 29.to meet 30.baking 31.sleeping 32.seeing

Ex. 5 33.on 34.across 35.at 36.on 37.along 38.above 39.between 40.opposite

PROGRESS TEST FOUR

Ex. 1 1.c 2.a 3.c 4.c 5.a 6.b 7.b 8.a 9.a 10.c

Ex. 2 11.settlement 12.recently 13.Declaration 14.spelling 15.communication 16.significance 17.expressions (extra: abroad, remain)

Ex. 3 18.training 19.mouth 20.difficult 21.voices 22.sounds 23.communicating 24.movements 25.expressions

Ex. 4 26.were employed 27.is owned 28.have been stolen 29.would be renovated 30.is being made 31.is learned /learnt 32. not be judged (best)

Ex. 5 33.won 34.will not (won't) be able 35.would get 36.do 37.were 38.will be 39.would grow 40.passes

PROGRESS TEST FIVE

Ex. 1 1.c 2.a 3.b 4.a 5.c 6.c 7.b 8.a 9.b 10.c

Ex. 2 11.engagement 12.annually 13.cultural 14.competitions 15.gatherings 16.performances 17.dec-orations

Ex. 3 18.beliefs 19.marriage 20.wedding 21.couple 22.symbol 23.bride 24.traditionally 25.attracting (extra: award, support)

Ex. 4 26.going to the rugby match next Sunday? 27.tell me how to get the station / how I can get to the station?/ me the way to the station? 28.like to have one more piece of pizza? 29.have lunch outside, in the garden. 30.use Lily's cell phone without asking her. 31.not ask so many questions during the presentation. 32.take some warm clothes when you travel to Moscow.

Ex. 5 33.As Levan fell asleep early he wasn't able to watch the Club Show. 34.Since he is interested in the history of Georgian alphabet, he studies old manuscripts. 35.When I am a student I'll study the history of the t h e ancient world. 36.As soon as the article is published, we'll comment on it. 37.Because the road up the moun-tain was bad, we had to reach the village on foot. 38.We won't express our opinion until all the secret documents are disclosed. 39.Here is the advertisement for young writers which (that) you were looking for. 40.Since we are going to be environmentalists, we are studying the causes of pollution. (Comment: In every sentence, except 39 the order of the sentences can be reversed. E.g. The first sentence can also be written as: Levan wasn't able to watch the Club Show as he fell asleep early.)

FINAL TEST

Ex. 1 1.b 2.c 3.a 4.b 5.a 6.c 7.b 8.a 9.a 10.c

Ex. 2 11.profitable 12.harmful 13.protection 14.approximately 15.government 16.reduction 17.movement

Ex. 3 18.passed 19.legal 20.move 21.prohibited 22.varies 23.marriage 24.protect 25.government (extra: demand, equal)

Ex. 4 26.the 27.an 28.a 29.the 30.no article 31.The 32.no article

Ex. 5 33.mis- 34.multi- 35.im- 36.-ism 37. -ian 38.dis- 39.in- 40.-tions (extra: -ful, -less)

